БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 233 (1495)
25 НОЯБРЬ ЧОРШАНБА 1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Кенг истеъмол моллари сифатини яхшилайлик

Тўкин-сочинлик, фаровонлик. Қаёққа қараманг, коммунизмнинг ана шу куртаклари ва нишоналари яққол бўлиб — мана мен деб кўзга ташланади. Буни ҳар бир меҳнаткашнинг уйида ҳам, тўйда ҳам, кўчада ҳам кўриш мумкин. Лоақал магазинларга кириб ёки ярмаркаларда бўлиб, ундаги сон-саноқсиз ва турли-туман молларга бир назар ташланг-а. Тўғрисини айтганда, дафъатан қандай молни танлаш, қайси бирини олишни ҳам билмай қоласан, киши. Ҳа, ҳадсиз-ҳисобсиз рангба-ранг моллардан кўз қамашади.

Юқори дидли, ғоят талабчан совет харидорларининг эҳтиёжларини тўла қондириш, завод ва фабрикаларда тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифатини янада яхшилаш учун бизда ҳамма имкониятлар бор. Корхоналаримиз ҳозирги замоннинг энг янги техникаси билан тобора кўпроқ қуролланмоқда, ишчиларимиз ва инженер-техник ходимларимизнинг малакаси тинмай ошмоқда.

Областимиздаги бир қатор илғор корхоналарнинг коллективлари ўз завод ҳамда фабрикалари маркасининг шуҳратини ошириш ва шу йўл билан совет кишиларига фақат юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга ҳаракат қилиб, бу соҳада дуруст натижаларга эришмоқдалар.

Лекин шу нарсани очиқ эътироф этиш керакки, ҳали баъзи фабрика ва заводларимизда тайёрланаётган молларнинг сифати совет харидорларининг ҳозирги ғоят ўсган дид ва талабларига тўла жавоб бермайди. Айрим корхоналарнинг раҳбарлари ҳали ҳам партия ва ҳукумат томонидан, кенг жамоатчилик томонидан қаттиқ қораланган ярамас практикага — сон орқасидан қувиб, сифат кўрсаткичларига эътибор бермаслик практикасига хотима берганларича йўқ. Бунга даставвал Тошкентдаги ҳар тўрттала мебель фабрикасининг раҳбарларини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу корхона раҳбарлари — Имомбердиев, Каримов, Вайнштейн ва Войлошников ўртоқлар мендан кетгунча, эгасига етгунча қабилида ишлаб, маҳсулот сифатини яхшилашга етарли эътибор бермаётирлар. Буни шу нарсадан ҳам кўрса бўладики, саноат товарлари сифати бўйича Давлат инспекциясининг ходимлари бу корхоналарда тайёрланган ҳамда техника-контроль бўлимларидан ўтган маҳсулотларни кўздан кечирганларида, текширишга олинган маҳсулотларнинг ўрта ҳисобда 70 процентида жиддий нуқсонлар борлигини аниқладилар. Натижада мебель буюмларининг кўпчилик қисми брак қилинди, қолганларининг эса сорти пасайтирилди.

Бундай камчиликларнинг юз бераётганлигига асосий сабаб шундаки, мебель буюмлари кўпинча яхши қуритилмаган, ҳўл тахтадан ясалмоқда. Оқибатда маҳсулот тайёр бўлгач кўп ўтмай, у ўзининг дастлабки кўринишини йўқотмоқда, сифати бузилмоқда. Фабрикаларда ўз ишини пухта билган, етарли назарий маълумотга эга бўлган мутахассислар етишмаётганлиги сабабли, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш жуда суст бормоқда.

Маҳаллий саноат ишлаб чиқараётган маҳсулотлар сифатига кўпроқ эътироз бўлаётганлигини ҳисобга олиб, Тошкент шаҳар ижроия комитетига қарашли саноат бошқармасининг раҳбарлари (бошлиғи ўртоқ Катишев) ҳамда «Ташгорпромсовет» раҳбарлари (правление раиси ўртоқ Мўҳамедов) корхоналарни малакали мутахассислар билан таъминлашга алоҳида эътибор беришлари лозим.

Шуни унутмаслик керакки, ишлаб чиқаришдаги брак — шу маҳсулотни тайёрлаётган корхонага ҳам, давлатга ҳам жуда катта зарар етказади. Брак кўпайса, маҳсулот сорти пасайтирилса, таннарх ошиб кетади. Меҳнат ва технология интизомини бузиш, ўзига топширилган иш юзасидан жавобгарликни сезмаслик — мана шуларнинг ҳаммаси фабрика-завод маркасининг шуҳратига доғ туширади, ҳалол меҳнат қилаётган коллективнинг юзини ерга қаратади.

Технология жараёнларини тинмай такомиллаштириб бориш, ишлаб чиқаришни ва меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, графикка қатъий амал қилиш, илғорлар тажрибасини қунт ва сабот билан оммалаштириш, ишчилар ҳамда инженер-техник ходимларнинг малакасини ошираборииш каби тадбирлар маҳсулот сифатини яхшилашнинг йўлларидир. Техника-контроль бўлимининг ходимларига бўлган талабни янада ошириш керак. Чунки улар ҳар бир коллектив ор-номуси ва шон-шуҳратининг соқчиларидир. Маҳсулот сифатига жавобгар бўлган ана шу бўлимни катта тажрибага ва назарий билимга эга бўлган ходимлар билан мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бериш зарур.

Завод ва фабрикаларимизда тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш, корхона маркасининг шуҳратини ошириш — ҳар бир ишчи, ҳар бир инженер-техник ходимнинг шон-шараф ишидир.

Н. С. ХРУШЧЕВ СЕКУ ТУРЕНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

ГАГРА, 23 ноябрь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Гвинея Республикаси Президенти ва ҳукумат Раиси Секу Турени ва унинг ҳамроҳларини бугун қабул қилди.

Н. С. Хрушчев билан Секу Туре ўртасида суҳбат бўлди. Суҳбат самимий дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди. Н. С. Хрушчев билан Секу Туре Совет-Гвинея муносабатларига доир баъзи масалалар юзасидан ҳамда бир қанча энг муҳим халқаро проблемалар юзасидан фикр олишдилар. Н. С. Хрушчев Президент Туредан мардонавор Гвинея халқига қизғин салом топширишни сўради ҳамда унинг ёш Гвинея Республикасининг мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлидаги олижаноб курашида муваффақиятлар тилади.

Қабул вақтида СССР Олий Совети Миллатлар Совети Ташқи ишлар комиссиясининг раиси Н. А. Муҳитдинов ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Гвинея Республикаси бошлиғи Секу Туренинг СССРда бўлиши

Гвинея Республикасининг Президенти ва ҳукумат Раиси Секу Туре ва унинг ҳамроҳлари Совет Иттифоқи бўйлаб қилаётган сафарларини давом эттириб, бугун Тбилисидан Адлерга самолётда жўнаб кетди. Президент билан бирга СССР Олий Совети Миллатлар Совети Ташқи ишлар комиссиясининг раиси Н. А. Муҳитдинов ва бошқалар ҳам Грузиядан жўнаб кетдилар.

Секу Туре аэродромда меҳмондўст тбилисиликлар билан хайрлашар экан, Гвинея делегацияси бу ердаги дўстона вазиятни унутмайди, деди.

— Бу ерда олган таассуротларимизни ўзимиз билан олиб кетамиз, — деди Секу Туре.— Бу эса бизларга озодлик, тинчлик шароитида озодлик демократия ва тараққиёт йўлидаги курашимизда мадад бўлади.

Гвинея Республикасининг Президенти ва ҳукумат Раиси Секу Туре ва унинг ҳамроҳлари ўша куни Кавказнинг Қора денгиз бўйига келдилар. Адлер аэропортида меҳмонларни Сочи, Адлер, Хоста, Абхазия АССР маҳаллий ташкилотлари ва жамоатчилигининг вакиллари самимий кутиб олдилар.

Гвинеялик меҳмонлар Адлердан Гаграга жўнаб кетдилар. (ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Сурхондарё областида меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларида гражданларнинг шикоят ва аризаларини қараб чиқиш ҳамда гражданларни қабул қилиш ишларининг аҳволи тўғрисидаги масалани муҳокама қилди.

Республика Олий Совети Президиуми қабул қилган қарорда кўпгина район ижроия комитетлари томонидан, шунингдек Сурхондарё область ижроия комитетининг бўлимлари ва бошқармалари томонидан ана шу муҳим ишнинг ташкил этилишида жиддий камчиликларга йўл қўйилганлиги таъкидланди. Кўпгина ҳолларда меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларини текшириш соҳасида қонун билан белгиланган муддатлар қўпол равишда бузилмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашлар депутатлари Сурхондарё область Совети ижроия комитетига аниқланган камчиликларни энг қисқа муддат ичида йўқотиш вазифасини юклади.

Шу мажлиснинг ўзида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Янгийўл районида район, поселка ва қишлоқ Советлари депутатларининг ишини ташкил этиш масаласини муҳокама қилди.

Райондаги маҳаллий Советларнинг кўпгина депутатлари омма орасида катта ташкилотчилик иши олиб бораётганлиги, етти йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақанинг ташаббускорлари бўлганликлари таъкидланди. Аммо маҳаллий Советлар фаолиятининг ҳозирги даражаси ҳали КПСС XXI съезди қарорларидан келиб чиқадиган юксак талабларга тўла равишда жавоб бермайди. Асосий камчилик шундаки, бу ерда ташкилий оммавий иш районнинг экономикаси ва маданиятини ривожлантириш йўлидаги амалий ишлар билан тегишлича боғлаб олиб борилмаётир. Бунинг натижасида, илгари республикада илғор районлардан бири бўлган Янгийўл райони кейинги вақтларда пахта ҳосилдорлигини анча камайтириб юборган, бу йил эса давлатга пахта сотиш планини ҳозиргача бажарган эмас.

Янгийўл райони меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ва уларнинг ижроия комитетлари энг муҳим халқ хўжалик масалаларни ҳал этишда, депутатларга ва доимий депутат комиссияларига тегишлича таяниб иш кўрмаётирлар. Қишлоқ Советларининг кўпчилигида депутатлар меҳнаткашларни қабул қилмайдилар, депутатларнинг кўплари эса сайловчилар олдида ҳозиргача бирон марта ҳисоб берган эмаслар. Районда айрим депутатларнинг ижобий иш тажрибаси умумлаштирилмайди ва кенг ёйилмаётир. Янгийўл район Совети ижроия комитети депутатларга амалий ёрдам кўрсатмаётир.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қабул қилган қарорида Янгийўл райони маҳаллий Советларининг фаолиятини активлаштиришга қаратилган бир қанча тадбирларни белгилади.

Мажлисда бир қанча бошқа масалалар ҳам қараб чиқилди. (ЎзТАГ).

АФҒОНИСТОН ПАРЛАМЕНТ АЪЗОЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ Ё. С. НАСРИДДИНОВА ҲУЗУРИДА БЎЛДИЛАР

Халқ кенгаши раиси Муҳаммад Новруз бошчилигида Тошкентда меҳмон бўлиб турган Афғонистон парламент делегацияси 24 ноябрда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси Ё. С. Насриддинова ҳузурида бўлди.

Дўстона суҳбат вақтида Ё. С. Насриддинова Афғонистон парламент аъзоларини республика экономикаси ва маданиятининг ривожланиши, Ўзбекистон ССР Олий Советининг фаолияти билан таништирди.

Суҳбат вақтида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри С. О. Азимов, СССР Олий Совети депутати И. П. Храмков, Ўзбекистон ССР Олий Совети Ташқи ишлар комиссиясининг раиси Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари И. В. Бабков, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати У. Я. Иброҳимовлар ҳозир бўлдилар. (ЎзТАГ).

ЯМАН ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИ О. А. АЛИМОВ ҲУЗУРИДА БЎЛДИ

Яман королининг биродари шаҳзода Сайфул Ислом Абди-ар-Раҳмон бошчилигида Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Яман ҳукумат делегацияси 24 ноябрда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси О. А. Алимов ҳузурида бўлди.

О. А. Алимов меҳмонларни республиканинг муваффақиятлари билан ҳамда экономикани ва маданиятни янада ривожлантириш истиқболлари билан таништирди. У, шаҳзода Сайфул Ислом Абди-ар-Раҳмоннинг саволларига жавоб бериб, Ўзбекистонда пахтачиликнинг ривожланиши ҳақида батафсил сўзлаб берди.

Суҳбат учун ташаккур билдириб, Яман делегациясининг бошлиғи бундай деди:

— Биз билан дўст давлатнинг қандай ривожланаётганини кўриб, мамнун бўлдик. Ишонамизки, мамлакатимиз ўртасидаги ҳамкорлик кенгаяберади. Совет Иттифоқида бизга кўрсатилаётган илтифот ва дўстлик вазияти ана шу ҳамкорликнинг кенгая беришига бизнинг ишончимизни мустаҳкамлайди. Биз мамлакатлар ўртасида ҳамкорлик сиёсатини маъқуллаймиз ҳамда Хрушчевнинг ёппасига ва тўла қуролсизланиш ҳақидаги таклифини табриклаймиз.

Суҳбатда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри С. О. Азимов, СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин Шарқ мамлакатлари бўлими мудирининг ўринбосари Д. С. Солод, СССРнинг Ямандаги муваққат ишлар вакили В. С. Лавров, Ўзбекистон ССР Госплани раиси С. К. Зиёдуллаев, республика министрлари Э. Эгамбердиев, С. М. Муҳамедов, Ж. Хоназаровлар иштирок қилдилар. (ЎзТАГ).

Хитой-Совет дўстлиги жамияти делегацияси Тошкентдан жўнаб кетди

Уч кун давомида Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишган Хитой-Совет дўстлиги жамияти делегацияси 24 ноябрда Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

Аэродромда меҳмонларни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пропаганда ва агитация бўлими мудири Ғ. Н. Нажимов, Тошкент шаҳар ижроия комитети раиси вазифасини адо этувчи Х. А. Маърупов, чет эл мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти президиумининг раиси Ж. Тожиева, шаҳар жамоатчилиги вакиллари узатиб қолдилар. (ЎзТАГ).

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИНИНГ АЖОЙИБ НАМОЙИШИ

ТОЖИКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

СТАЛИНОБОД, 24 ноябрь. (Тожик-Т. А.) Бугун бу ерда Тожикистон ССР Олий Советининг иккинчи сессияси очилди.

Сессия ўзининг биринчи мажлисида Тожикистон ва Ўзбекистон иттифоқчи республикалари ўртасидаги чегарани қисман ўзгартиш масаласини жуда катта хурсандлик ва руҳланиш вазиятида кўриб чиқди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Рашидов бошчилигидаги қардош Ўзбекистон делегациясини депутатлар ва Олий Совет мажлислар залини лиқ тўлдириб ўтирган жуда кўп меҳмонлар ўринларидан туриб, гулдурос қарсаклар билан табрикладилар.

Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ М. Раҳматов Тожикистон ССР билан Ўзбекистон ССР ўртасидаги чегарани қисман ўзгартиш тўғрисида доклад қилди. У, Тожикистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Тожикистон республикаси Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номидан, Тожикистоннинг ҳамма меҳнаткашлари номидан қардош ўзбек халқига Мирзачўлнинг 50 минг гектардан кўпроқ ерини Совет Тожикистонига зўр ҳиммат ва олижаноблик билан берганлиги учун қизғин ва самимий ташаккур айтди.

— Халқларимизнинг жуда қадим замонларда вужудга келган дўстлиги, — деди ўртоқ Раҳматов, — улуғ Ленин ҳаётбахш идеяларининг нури остида ҳозирги кунда тағин ҳам мустаҳкамланди ва янги мазмунга эга бўлиб қолди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг ўз территориясидан бир қисмини Тожикистонга бериш тўғрисидаги қарори чуқур интернационализмнинг ҳамда СССР халқлари ўртасидаги абадий бузилмас дўстлик ва ҳамжиҳатликнинг янги ёрқин намунасидир.

Депутатлар ва меҳмонлар Ўзбекистон ССР делегациясининг бошлиғи, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Ш. Рашидовнинг ёрқин, тўлқинлантирувчи нутқини зўр эътибор билан тингладилар. Ўртоқ Рашидов бутун ўзбек халқи номидан Тожикистон меҳнаткашларига қизғин салом айтди ва самимий дўстлик ҳисларини изҳор қилди. У, ҳар иккала республиканинг иқтисодий ва маданий алоқалари тўхтовсиз мустаҳкамланиб бораётганлиги ҳақида, Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати туфайли, оғамиз улуғ рус халқининг беғараз бериб келган ёрдами туфайли, ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетнинг тинмай ғамхўрлик қилиб келаётганлиги ва эътибор бериб турганлиги туфайли бахтиёр бўлиб қолган Ўрта Осиё халқларининг катта ва ёрқин ҳаёти тўғрисида гапирди.

Ўртоқ Рашидов ўз нутқининг охирида гулдурос қарсаклар остида бундай деди:

— Партиямиз Марказий Комитетини ишонтириб, биз СССР халқларининг муқаддас дўстлигига, пролетар интернационализми байроғига, ленинизм байроғига содиқ бўлиб қоламиз, ўзимизнинг бутун кучимизни, бутун меҳнатимизни партия белгилаб берган жуда катта программани — коммунистик қурилишни кенг авж олдириш программасини бажаришга бағишлаймиз, деб айтсам, аминманки, бу билан қардош тожик ва ўзбек халқларининг фикр ва ҳисларини ифодалаган бўламан.

Сессияда Сурхондарё область Сариосиё районидаги Сталин номли колхоз раиси Б. Омонов, Ўзбекистон Давлат университети ўзбек адабиёти кафедрасининг мудири шоир Воҳид Абдулло, меҳнаткашлар депутатлари Ленинобод область Совети ижроия комитетининг раиси Х. Каримов, Регар районидаги Киров номли колхоз раиси А. Мирзоев, Тожикистон ССР Олий Совети Раисининг ўринбосари шоир М. Миршакар ва бошқалар сўзга чиқдилар. Уларнинг ҳаммаси тожик халқи учун бўлган бу катта воқеа туфайли ғоят хурсандликларини билдирдилар, мамлакатимиз халқларининг қардошларча бузилмас дўстлигини уқтириб кўрсатдилар.

Олий Совет сессиясида Ўзбекистон ССР билан Тожикистон ССР ўртасидаги чегарани қисман ўзгартиш масаласини муҳокама қилиш Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ленинча миллий сиёсати тантана қилганлигини кўрсатувчи ёрқин намойишга айланди.

УНУТИЛМАС УЧРАШУВЛАР

Тожик ёзувчиларининг Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган делегацияси республика ҳаёти билан танишишни давом эттирмоқда. Меҳмонлар Ўзбекистонга келган биринчи кунда Тошкент телевизион марказида бўлдилар.

22 ноябрда тожик адиблари Мирзачўлга саёҳат қилдилар. Қўриқ ерлардаги янги қурилишлардан бирида улар донгдор ўзбек қурувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадамин Мадалиев билан учрашдилар. Делегация бошлиғи ёзувчи Сотим Улуғзода унга машҳур тожик қурувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Расул Арзиқуловдан қардошлик саломини топширди. Расул Арзиқулов ўртоқ Мадалиев билан бирга Қайроққум ГЭСининг биринчи пойдеворини қўйган эди.

— Сизнинг дўстлигингиз, — деди Улуғзода, — халқларимиз ажойиб дўстлигининг символидир. Бу дўстлик бизга куч, ғайрат ва илҳом беради. Ёзувчи учун сизларнинг қардошлигингизни, қаҳрамонлигингизни куйлашдан ҳам ортиқ олижаноб вазифа йўқдир.

Делегация В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводини зўр завқ билан томоша қилди. Бу заводнинг маҳсулотини Тожикистон ҳам олиб туради. Тожик ёзувчилари коммунистик меҳнат зарбдорлари бўлган пўлат эритувчилар ва прокатчилар билан танишдилар ва улар билан қилган самимий суҳбатларда ўзларининг ижодий планлари тўғрисида сўзлаб бердилар.

Шундан кейин меҳмонлар Янгиерга бордилар. Бу ерда китобхонлар конференцияси ўтказилди. Тожик ёзувчилари асарларини муҳокама қилишда ёш шаҳарнинг қурувчилари, қишлоқ механизаторлари, мактаб ўқувчилари қатнашдилар. Улар қардош республика адибларининг ижодига юксак баҳо бердилар, қўриқ ерларни ўзлаштиришдек оғир, лекин олижаноб темага кўпроқ мурожаат қилиш истагини билдирдилар. Мирзачўл қўриқ ерларидан катта массивнинг Тожикистонга ўтказилиши муносабати билан бу тема тожик ёзувчилари учун айниқса яқин тема бўлмоғи лозим.

23 ноябрда делегация бир неча соат «Ташсельмаш» заводида бўлди. Бу корхонанинг цехларида адиблар пахта териш машиналари ишлаб чиқариш жараёни билан танишдилар, пахта терадиган агрегатларнинг энг янги намуналарини кўздан кечирдилар. Бу агрегатлар келгуси йилдаёқ Тожикистон пахта далаларида ишлатила бошлайди.

— Сизнинг заводингизда, — деди Тошкент машинасозларига мурожаат қилиб, Боқи Раҳимзода, — янги машиналаргина эмас, балки совет пахтакорларининг ҳозирги гўзал турмуши ва янада ажойиб истиқболи тўғрисида янги темалар вужудга келади.

Тошкент область, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг аъзолари меҳмонларни жуда самимият билан кутиб олдилар. Сотим Улуғзода бундан бир йил илгари бу ерда бўлган эди. Колхозчилар шу бир йил ичида колхоз ҳаётида рўй берган қувончли ўзгаришларни кўрсатиб беришни истар эдилар.

Тожик ёзувчилари колхоз кучи билан қурилган мактаб-интернат, колхоз санъат музейи, маданият уйини кўриб қойил бўлдилар.

Меҳмонлар тушган машина колхоздаги илғор далачилик бригадаларидан бирининг дала шийпонига томон йўл олди. Бу ерда уларни неча ўнлаб колхозчилар кутиб турган эди. Бевосита хирмонда, очиқ ҳавода ўзбек ва тожик адабиётининг етакчи темаси, пахтачиликни юксалтириш учун умумхалқ кураши темаси тўғрисида ёзувчилар билан китобхонлар ўртасида катта суҳбат бўлиб ўтди.

Тожик адиблари Боқи Раҳимзода ва Ғаффор Мирзоев тўпланган кишиларни пахтакорлар турмушига бағишланган ўз асарлари билан таништирдилар. Уларнинг ўзбек тилига таржима этилган асарларини шоирлардан Рамз Бобожон ва Шуҳрат ўқиб бердилар. Шеърлар муҳокама қилинганда сўзга чиққан бригада бошлиғи Ҳамида Собирова, илғор теримчилардан Онахон Эшматова ва бошқа колхозчилар пахтакорлар ҳақидаги асарлар тематикасини кенгайтириш, колхоз ишлаб чиқаришини ривожлантиришда хотин-қизларнинг ролини тўлароқ акс эттириш зарурлиги тўғрисида гапирдилар.

* * *

23 ноябрь кечқурун тожик ёзувчилари Алишер Навоий номли ўзбек академик опера ва балет театри артистларининг таклифига кўра «Дилором» операсини томоша қилдилар. (ЎзТАГ).

БУГУН СУШИЛКА ХЎЖАЛИГИДА

Осмонда паға-паға булутлар кезиб юрибди, ерга ўзининг совуқ томчиларини ташламоқда. Бундай пайтларда яхши тайёрланган сушилка хўжалиги деҳқоннинг жонига аро киради. Кўрак чувиш машинасидан чиқарилган пахталар ана шу сушилкада қуритилиб тобига келтирилгандан кейин, пунктга топширилади.

Шу кеча-кундузда Свердлов номли колхоз сушилка хўжаликларида иш қизғин. Маррага яқинлашиб қолган пахтакорлар қолган ҳосилнинг сўнгги граммигача йиғиб-териб олиб, зиммага олинган мажбуриятни ҳам ортиғи билан бажариш учун ҳамма зарур чораларни кўришаяпти.

Мана, 81 гектар ернинг ҳар гектаридан 31 центнердан ҳосил кўтарган Холхўжа Азаматов бошлиқ бригаданинг катта хирмони. Колхоз бўйича ишлаб турган 7 та кўрак чувиш машинасининг биттаси шу ерда. Ўз касбини жонидан севган механизатор йигит Тожибой Тўлаганов агрегатни моҳирлик билан бошқараяпти. Изғирин елиб турганига қарамай, жўшқин меҳнат туфайли пешонасидан тер қуйилаётган йигитлар машинанинг дамига пешма-пеш кўсак ташламоқдалар. Юк машиналарининг ҳам тиними йўқ. Рамозон Худойберганов, Илҳом Саидов каби моҳир шофёрлар дам у бригадага, дам бу бригадага машиналарини елдирадилар. Тайёрланган «оқ олтин»ни сушилка хўжалигига эртароқ элтиш учун ошиқадилар. Бошқалар каби шофёрларнинг ҳам мақсади битта, ҳосил ерда қолмасин дейдилар.

Свердлов пахта пунктида яқиндагина янги типдаги сушилка цехи ишга туширилди. Ажойиб сушилка. Ахир, бир кеча-кундузда 100 тоннадан ортиқ пахтани кўнгилдагидек қуритиб беради бу цех. Қўшни колхозларнинг пахтакорлари сингари Свердлов номли колхоз аъзолари ҳам бу цехнинг қувватидан баҳраманд бўлишаяпти. Пахталарини шу цехда қуритиб, шу ернинг ўзида пунктга ўтказмоқдалар.

Кўпчилик Тешабой Маҳмудов, Риҳси Файзиевлардан жуда миннатдор. Бу азаматлар ана шу сушилка цехида кечани кундузга улаб меҳнат қилишаяпти. Кунига кўплаб пахта қуритиб, ўз колхозларида йиллик планнинг эртароқ тўлишига муносиб ҳисса қўшишаяпти.

Пахта пунктида ишга туширилган сушилка цехининг яна бир ажойиб фазилати бор. Бу цехда қуритиб тайёрланган пахталар қанорларга автоматик равишда жойлаштирилади. Ҳа, бу билан қўл меҳнати анча камаяди, меҳнат унумдорлиги ошади.

Янги цехдан ташқари колхознинг ўзида бир неча сушилка ишлаб турибди. Бу соҳага яхши эътибор берилиб, сушилкалар вақтида ремонт қилиб қўйилганлиги, етарли ёқилғи тайёрланганлиги мана, энди самарали натижалар бермоқда. Колхоз ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам графикда белгиланган миқдорда пахта тайёрлашга эришмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

Янгийўл райони.

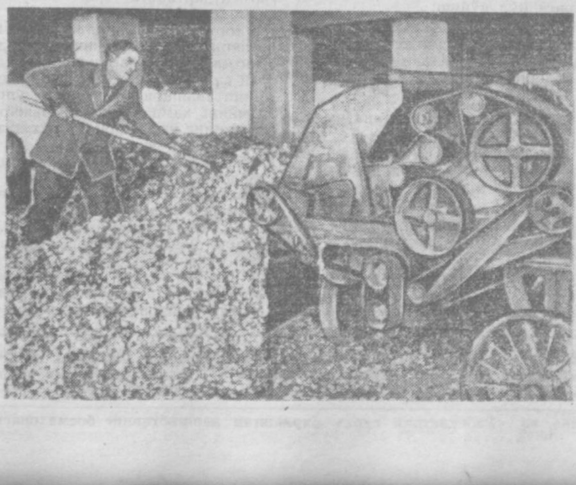

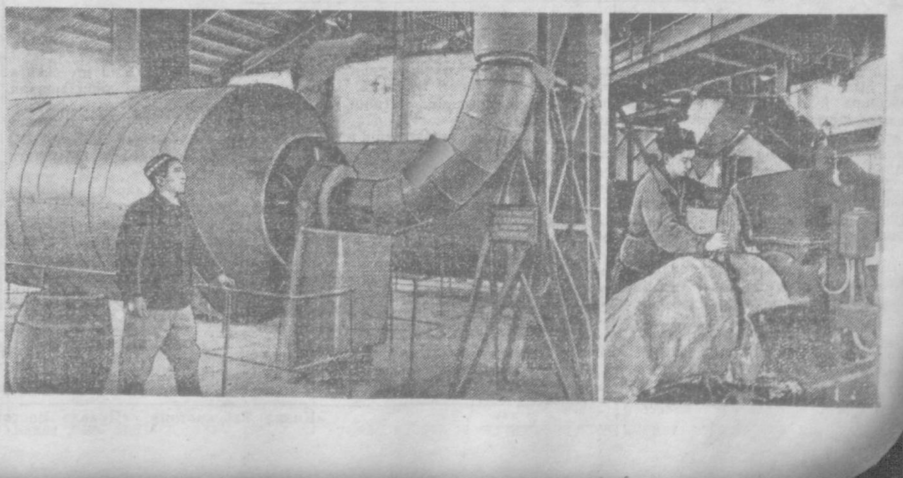

Қурилиш ишларининг суръати ва сифатини оширайлик!

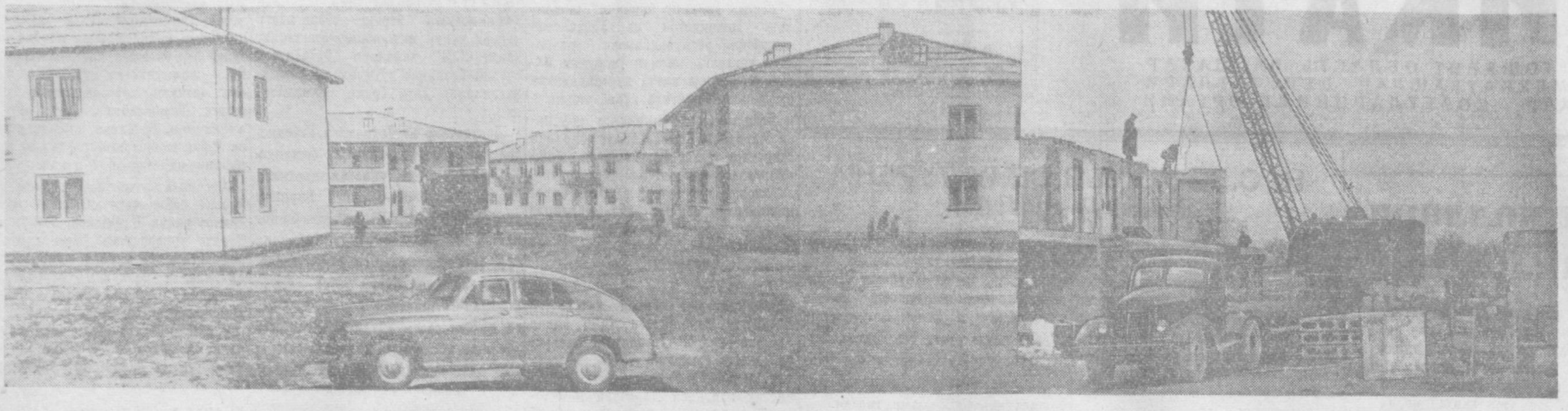

Тошкент йилдан-йилга обод ва кўркам бўлиб бораётир. Пойтахтнинг бир неча массивларида жуда катта ҳажмда маданий-маиший муассасалар ҳамда уй-жой бинолари қад кўтараётир. Шуларнинг бири Оқтепа массивидир. Бу массивни ўзлаштириш ишлари бошланиб кетганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо шу қисқа муддатда унинг қиёфаси тубдан ўзгариб кетди. Бу ерда ўнлаб кўп қаватли ҳашаматли уйлар фойдаланишга топширилди. Суратда: Оқтепа массивида янги қурилган уйлар.

М. Нуриддинов фотоси.

ДОВЮРАКЛАР

Майин куз шабадаси ёмғир томчиларини ташлашга ҳозирланиб турган пағa-пағa булутларни узоқларга ҳайдаб кетмоқда. Ана шу булутлар 120 метр баландликда ишлаётган довюрак бинокор ишчиларнинг тепагинасидан сузиб ўтаётгандек туюлади. Қурилиш майдончасидан пастга назар ташласангиз, Оҳангарон ГРЭСи қурилишида олиб борилаётган барча иш процесслари яққол кўзга ташланади. Бу ердан ГРЭС қурилишигина эмас, балки бутун шаҳар манзарасини ҳам мириқиб томоша қилиш мумкин.

Оҳангарон ГРЭСи иккинчи навбатини муддатидан олдин ишга тушириш учун ҳормай-толмай меҳнат қилаётган 120 метрли тутун трубаси қурилишини олиб бораётган бинокорлар осмон билан ўпишиб кетгандек кўринадиган қурилиш майдончасига чиқиб кетаётганларида ҳар ғал пастдагиларга қандайдир виқор билан боқар эдилар. Улар фақат баландликда ишлаётганлари учун эмас, балки муҳим ва масъулиятли объектни қуришда қўлга киритаётган катта муваффақиятлари билан фахрланардилар.

Мовий осмон кўксини ёриб, тобора юксакликка кўтарилаётган ана шу фидокор бинокорлар етти йилликнинг тўнғич йилида неча-неча ўн кубометр бетон қуйдилар ва бир неча ўн тонналаб металл ётқиздилар.

Бинокорларнинг олқишига сазовор бўлаётган баландликда ишловчи П. Кузнецов, М. Кулев, К. Мамбетов, К. Попов ва бошқалар бригадир ўртоқ Мутовкин бошчилигида коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни олиш учун кураш бошладилар. Уларнинг ҳар бири ердагига қараганда анча қийин шароитда ишлаётганлигига қарамай, кундалик топшириқларни 160 — 180 процентга етказиб адо этаётирлар. Ана шунинг ўзи ҳам ГРЭС қурилиши довюракларининг иши билан сўзи бир эканлигидан далолат бериб турибди.

Тутун трубаси қурилиши тугаллангач, «Спецжелезобетонстрой» трестининг баландликда ишловчи коллективи мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларида қад кўтараётган қурилишларга ишга жўнаб кетадилар. Лекин улар қаерда меҳнат қилмасинлар, Оҳангарон ГРЭСи қурилишида қўлга киритган катта муваффақиятлари ва қурилиш коллективининг улар шаънига айтган иссиқ сўзлари ҳамма вақт уларни янги-янги зафарларга илҳомлантиради.

Ю. ИГНАТОВ.

Алексей Николаевич Эмануилов 557-УНРнинг пешқадам пайвандчиларидан бири. У ўз касбининг икр-чикрларигача пухта ўрганиб олганлиги сабабли конструкцияларни монтаж қилишда топшириқларни 250 процентга етказиб адо этаётир. Суратда: ўртоқ А. Эмануилов.

А. Абалян фотоси.

ЯНГИ БИНОЛАР ҚАД КЎТАРМОҚДА

▲ **Чиноз.** Вревская посёлкаси аҳолисининг фаровон турмушини бирин-кетин қад кўтараётган катта-катта уй-жой бинолари яққол кўрсатиб турибди. Шу йилнинг ўзидаёқ посёлканинг Ленин, Фрунзе, Навоий ва Охунбобоев кўчаларида 60 га яқин хонадон ўз кучи билан янги уй қуриб олди.

М. Пейсенов.

▲ **Калинин.** «Тошкент» совхозининг Неъмат Рихсиев бошлиқ қурувчилар бригадаси 23 та 4 хонали уй-жой биноси қуриб беришни планлаштирган эди. Шундан ҳозир 13 тасига ишчи оилалари кўчиб кирди.

М. Сайдазимов,
Т. Шонсломов.

▲ **Тошкент.** Ленин районида барпо этилаётган темирйўлчилар шаҳарчаси кун сайин кўркамлашиб бормоқда. Бу ерда Тошкент темир йўл бўлими тепловоз, вагон депослари ишчилари, проводниклар ва бошқа хизматчилар учун уй-жой қуриб бермоқда. Қурилишда «Дорстрой» трестининг 8- участка қурувчилари айниқса тезкорлик билан ишламоқдалар. Темир йўлчиларга ҳаммаси бўлиб 4480 квадрат метр ҳажмда уй-жой қуриб берилади.

М. Султонов.

Қўли гул дурадгор

Кундан-кун обод бўлиб, гавжумлашиб бораётган социалистик Чирчиқ шаҳрида салобат тўкиб турган қайсибир саноат объекти, уй-жой биноси ва маданий-маиший муассаса биносини олманг, уларнинг барчасида 18 йилдан буён турли қурилиш объектларида самарали меҳнат қилиб келаётган дурадгор Ориф Солиҳовнинг салмоқли ҳиссаси бор.

Ориф ака ана шу кўп йиллик меҳнати давомида қанчадан-қанча шогирдлар тайёрлади. Улар етти йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун кураш қизғин тус олиб кетган шу кунларда устозлари билан беллашиб ишламоқдалар. Ориф ака ишдан бўш вақтларида бригада аъзолари, шогирдларига ўзининг қандай қилиб Чирчиқ шаҳрига келиб қолганлиги ҳақида ҳикоя қилиб беришни яхши кўради.

«... 1941 йил. Халқимиз бошига оғир мусибат тушди. Шу йили мен Чирчиқ шаҳрига келдим. У вақтда менда ҳунар қаёқда дейсиз, қўлимга теша ҳам ушлаган эмасман. Шунинг учун оддий бинокор ишчи бўлиб меҳнат қила бошладим. Кечани-кеча, кундузни-кундуз демай, ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам бир ёқадан бош чиқариб, меҳнат қилдик. Чунки вазият шуни тақозо қиларди. Орадан кўп ўтмай эвакуация қилинган заводни тикладик. Корхона ишга тушиб, фронт учун маҳсулот ишлаб чиқара бошлади,..

Мен дурадгорлик касбини мукаммал ўрганиб олишга аҳд қилган эдим. Ниҳоят, орадан тўрт йил ўтгач 1945 йилда 6-разряд олишга муваффақ бўлдим. Кўриб турибсизки, ҳозиргача бригада бошлиғи бўлиб ишлаб келмоқдаман».

Урушдан сўнгги йилларда Чирчиқ шаҳрида уй-жой, маданий-маиший муассаса бинолари, мактаблар, болалар боғча ва яслилари қурилиши кенг авж олдириб юборилди. Ана шу тинч қурилиш йилларида 225-УНРнинг Ориф Солиҳов бошлиқ илғор бригадаси аъзолари айниқса яхши ишладилар. Шунинг учун ҳам қўли гул дурадгор Ориф ака 12 марта мақтов қоғози ва ёрлиқлар билан мукофотланди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

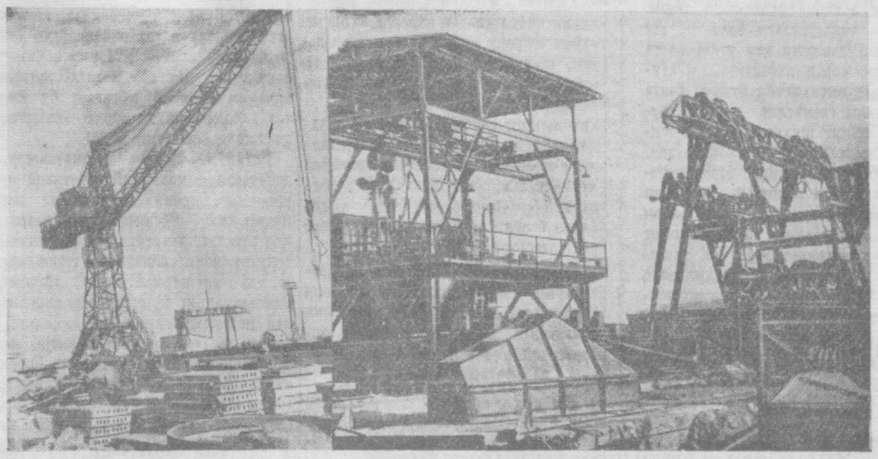

Етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун астойдил курашаётган Қўйлиқдаги темир-бетон заводининг коллективи ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялашга катта эътибор бермоқда. Бу ерда яқинда иккита янги агрегат ишга туширилди. Суратда: янги агрегатлар.

М. Нуриддинов фотоси.

ЦЕМЕНТ КЎПАЯДИ

Маълумки, КПСС XXI съезди яқин 4 — 5 йил мобайнида республикамизда цемент ишлаб чиқаришни 4 баравар кўпайтириш вазифасини қўйди. Бу улкан топшириқни муваффақиятли ҳал қилиш учун цемент ишлаб чиқараётган мавжуд корхоналарни тубдан реконструкция қилиш ва янги цемент комбинатлари барпо қилиш лозим.

Бекободдаги 704-УНР бинокорлари партиямиз қарорларини амалга ошира бориб, Хильководаги цемент комбинатини реконструкция қилишга киришган эдилар. Улар мавжуд ички имкониятларни ишга солиш, иш соатлари ва техникадан унумли фойдаланиш натижасида шу йил 14 мартда реконструкция қилинаётган комбинатнинг биринчи технологик линиясини фойдаланишга топширдилар.

Бинокорлар қўлга киритилган ютуқ билан қаноатланиб қолмадилар. Чунки улар цемент комбинатининг иккинчи технологик линиясини ҳам фойдаланишга топширишлари керак эди.

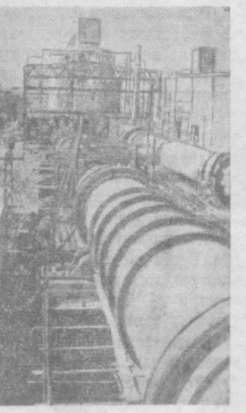

Суратда: клинкер куйдирувчи янги печь.

Фото авторники.

Иккинчи технологик линияни қуриб битказиш учун қатор объектлар, жумладан тош майдалаш фабрикаси, бирлашган омборхона, хомашё бўлими, клинкер дробилкаси ҳамда клинкерни куйдирадиган печь қурилишини тугаллаш лозим эди.

Бу объектларни қуриш давомида бинокорлар бирмунча қийинчиликларга дуч келдилар, чунки қурилаётган объектлар комбинатнинг ишлаб турган цехлари ёнига тушаётган эди. Бундан ташқари, печь бўлимини барпо қилиш учун мавжуд биноларни бузиб ташлаб, майдон очиш лозим эди. Шунинг учун ҳам бинокорлар бир неча минг кубометр бетон ва темир-бетон конструкцияларини батамом қўпориб ташладилар.

Шонли партиямиз Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми шарафига социалистик мусобақани авж олдириб юборган бинокорлар иккинчи технологик линияни ишга тушириш билан боғлиқ бўлган барча объектларни асосан қуриб бўлдилар. Улар ноябрь ойининг охирларига бориб, иккинчи технологик линияни батамом битказиб, комбинат коллективига топшириш учун фидокорона меҳнат қилаётирлар.

А. ДЮЛОВ,
704- УНР план бўлимининг бошлиғи.

КОМПЛЕКС БРИГАДАЛАРНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ НИМАДА

Комплекс бригада — қурувчилар меҳнатини ташкил этишнинг прогрессив формасидир. Комплекс бригада ёрдамида иш бажарилганда, объектларнинг қурилиш муддати қисқаради, бажарилаётган иш таннархи камаяди ва сифат кўрсаткичлари яхшиланади.

Комплекс бригадаларда ҳар бир бинокорнинг ўзи бажараётган иш сифати учун жавобгарлиги ошади. Республика Қурилиш министрлиги системасига қарашли областимиздаги бинокорлик ташкилотларида ҳозир 400 га яқин комплекс бригадалар ишламоқда. Бу бригадалар 4,5 минг бинокорни бирлаштирган. Комплекс бригадалар ташкил этиш ва уларнинг иш натижаларини яхшилашда «Алмаликсвинецстрой» (бошқарувчиси ўртоқ Тетевин), «Узбекшахтострой» (бошқарувчиси ўртоқ Бурмистров) трестлари ҳамда «Ангренгрэсстрой» (бошлиғи ўртоқ Чернов) трестининг қурилиш бошқармалари айниқса дуруст кўрсаткичларга эришмоқдалар. Биргина «Алмаликсвинецстрой» трестида ҳозир 70 та комплекс бригада иш олиб бормоқда. Бу ерда комплекс бригадаларнинг сони 1956 йилдагига қараганда 3,5 баравар кўпайди. «Узбекшахтострой» трестида 1958 йилда комплекс бригадаларнинг салмоғи бор-йўғи 6 процентни ташкил этган бўлса, 1959 йилда бу кўрсаткич 55 процентга етди.

Комплекс бригадалар аъзоларининг ҳар бири 3—4 хил касбни эгаллаганликлари сабабли объектда ҳеч вақт иш тўхтаб қолмайди. Бундай бригада бинокорлари пойдевор қўйишдан то иморатнинг томини ёпишгача бўлган ҳамма ишларни бемалол бажараберади.

Хўш, комплекс бригадаларнинг афзалликлари нималардан иборат? Бу саволга икки-учта шундай бригадалар ишини анализ қилиш билан жавоб берамиз.

«Алмаликсвинецстрой» трестига қарашли 1-қурилиш бошқармасида 1957 йилнинг охирларида 50 кишидан иборат комплекс бригада ташкил этилди. Бригадага тажрибали бинокор ўртоқ Александр Субботин раҳбар этиб тайинланди. Бу коллективдаги 50 кишидан 12 киши ғишт терувчи, 12 киши дурадгор, 10 киши сувоқчи, қолганлар эса ёрдамчи ишчилардир. Бригада аъзоларининг ҳар бири ғишт териш, дурадгорлик ва сувоқчиликдан ташқари яна 2-3 ва ҳатто 4 хил бинокорлик касбларини эгаллаганлар. Малакалари бўйича 3 киши 6-разрядга, 18 киши 5-разрядга, 15 киши 4-разрядга ва 14 киши 3-разрядга эга. Лекин шунга қарамай, бригада Олмалиқ шаҳрида кўп квартирали 3 қаватли турар-жой биноларининг деворларини тиклаш, қаватлараро ёпқичларни ўрнатиш, пол қоқиш, том ёпиш каби ишларни юқори сифатли қилиб бажараётир.

Бинонинг ғишти терилаётган пайтда бригаданинг бир звеноси уни пешма-пеш юпқа қилиб сифатли шувоб кетади. Бригадада иш икки сменада ташкил этилган.

Бригадада меҳнатга ҳақ тўлаш калькуляция асосида прогрессив-ишбай асосида амалга оширилади. Ўтган йили ўртоқ Александр Субботин бригадаси 5 миллион 252 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарди. Бу, бутун бошқарма бўйича бажарилган ишнинг 12,3 проценти демакдир. Ваҳоланки, бригада ишчилари бутун бошқармадаги бинокорларнинг фақат 6,4 процентини ташкил этади. Бригада ўрта ҳисобда ҳар ойда 435 минг сўмлик иш қилиб, топшириқнинг ҳар бир киши бошига 170 процентдан бажарилишини таъминлади. Ўрта ҳисобда «Алмаликсвинецстрой» трестидаги ҳар бир ишчи йилига 52 минг сўмлик иш бажаргани ҳолда, ўртоқ Субботин бригадасидаги бинокорлар 107 минг сўмликдан иш бажардилар.

1-қурилиш бошқармасида 3 қаватли турар-жой биноси ўрта ҳисобда 9 ой мобайнида қуриб битказилган бўлса, худди шундай иш ҳажмини ўртоқ Субботин раҳбарлик қилаётган бригада 7 ой мобайнида тамомлайди. Ишнинг сифати ҳам бошқаларникига қараганда анча юқори бўлади. Бригадада ёрдамчи ишлар ҳажми белгиланган нормадаги 20-23 процент ўрнига, бор-йўғи 16 процентни ташкил этади.

Юқорида келтирилган мисоллардан кўриниб турибдики, комплекс бригадаларни ташкил этиш жуда катта афзалликларга эга. Бундан ташқари, бинокорлар меҳнатини ташкил этишнинг бу прогрессив методи маъмурий-бошқарув аппаратини қисқартиш, бригада бошлиқларини бевосита прорабларга бўйсунадиган қилиб қўйиш имконини беради. Шундай қилиб, бригада билан прораб ўртасидаги ортиқча звенони — мастерлик вазифасини тугатиш имкониятини яратади.

Фақат Олмалиқдагина эмас, балки бошқа шаҳарлардаги қурилиш ташкилотларидаги комплекс бригадалар ҳам яхши натижалар бераётир. Бу усулнинг афзалликларини яна бир бор кўрсатиш мақсадида «Узбекшахтострой» трести 3-қурилиш бошқармасига қарашли ўртоқ Борис Переденко раҳбарлик қилаётган бригада иш натижаларини анализ қилиб кўрамиз. Ўртоқ Б. Переденконинг ўзи техник-бинокор. Бригада эса шу йилнинг февраль ойида ташкил этилди, у бир қанча майда ихтисослаштирилган қолоқ бригадалар асосида вужудга келди. Унинг составида 43 киши бор, шулардан 19 киши шувоқчи, 19 киши оқловчи-бўёқчи ва 5 киши дурадгор. Бригада ташкил этилгандан сўнг орадан 2-3 ой ўтмасданоқ у, бошқармадаги энг илғор коллективлардан бирига айланди. Бунда меҳнатни ташкил этишнинг янги усули ҳамда шахсан бригада бошлиғининг хизмати катта.

Борис Переденко раҳбарлик қилаётган бинокорлар бошқармада қурилаётган барча уй-жой биноларини пардоз қилиш комплекс ишларини бажараётир. Бригада бир қанча звеноларга бўлинган. Ҳар бир звено смена тамом бўлгач, бригада бошлиғига кун бўйи қилинган иш юзасидан ҳисоб беради. Бригада ойлик ғрафик асосида тузилган планга мувофиқ иш олиб боради. Бутун иш комплекси учун тузилган наряд бригадага ойнинг бошларида топширилади.

Ишни тўғри ташкил этиш туфайли бригададаги ҳар бир киши ойлик топшириқни ўрта ҳисобда 150-190 процентга етказиб бажараётир. Иш ҳақи эса ҳар бир ишчи ҳисобига кунига 30 сўмдан кам бўлмайди. Масалан, бригада аъзолари нормадаги 12 квадрат метр ўрнига, кунига ўрта ҳисобда 19-21 квадрат метрдан шувоқ ишларини бажараётир. Ваҳоланки, илғор ҳисобланган оддий бригадаларда смена топшириғи 125 процентдан, ўртача кунлик иш ҳақи эса 20-25 сўмдан ошмайди.

Бошқа қурилиш ташкилотларидаги комплекс бригадалар ҳам худди шундай юқори кўрсаткичларни қўлга киритаётирлар.

Комплекс бригадаларнинг афзалликлари яна шундаки, бинокорларнинг меҳнати яхши ташкил этилганлиги сабабли, смена давомида йўқотиладиган иш вақти 2-3 процентдан ошмайди. Ваҳоланки, ихтисослаштирилган бригадаларда бу кўрсаткич 20 процентгача етади.

Экономистлар қурилиш ташкилотлари ишини анализ қилганларида, қуйидаги ҳолларни аниқладилар. Оддий ихтисослаштирилган бригадалар топшириқларни ортиғи билан бажарганларида, иш ҳақининг ўсиш суръати меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатидан анча ўзиб кетган. Бу эса кўп вақт иш ҳақи фондидан ортиқча сарфларга олиб келган. Худди шундай аҳвол, жумладан «Ангренгрэсстрой» трестидаги ўртоқ Азизов раҳбарлик қилаётган бригадада юз берди. Бу бригадада меҳнат унумдорлигининг ўсишидан иш ҳақининг ўсиши 9 процент ортиқ бўлган. Комплекс бригада ташкил этилгач, меҳнат унумдорлиги иш ҳақига қараганда анча тез ўсган. Ишчиларни бир қанча қўшимча касбларга ўргатиш ва шу асосда меҳнат унумдорлигини ошириш ва бригададаги 25 процент бинокорни бошқа участкаларга ўтказиш натижасида ҳар ойда ўрта ҳисобда иш ҳақи фондидан 10-12 минг сўм маблағ тежаб қолинаётир.

Комплекс бригадалар ёрдами билан иш олиб борилганда, ишлаб чиқариш процесслари бир қанча оддий ва мураккаб операцияларга тақсимланади. Бригада бошлиғи ана шуларни ҳисобга олиб, мураккаб операцияларни бажаришни юқори малакали, оддий операцияларни бажаришни эса камроқ малакали ишчиларга топширади. Кўриниб турибдики, меҳнат ана шу прогрессив усулда ташкил этилганда, бригада бошлиғининг роли ҳам бениҳоя ошади.

Яқинда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг саноат ва транспорт бўлими, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги, қурувчилар ва бинокорлик материаллари саноати ишчилари касаба союзи Республика комитетининг мутахассислари ҳамда бир қатор қурилиш трестлари ва бошқармаларининг ходимлари билан биргаликда бинокорлик ташкилотларидаги комплекс бригадаларнинг дастлабки иш натижаларини ўрганиб чиқди. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, комплекс бригадалар тузиш — қурилишларда меҳнат унумдорлигини ошириш ва бинокорлик ишлари сифатини яхшилаш, ғоят катта резервлардан унумли фойдаланишнинг самарали йўлларидан биридир.

Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, областимиздаги бир қанча қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари ана шу тажрибани кенг ёйишга ҳали етарли эътибор бермаётирлар. Натижада уларнинг кўрсаткичлари пасайиб кетмоқда. 154- (бошқарувчиси ўртоқ Ягудаев), 159- (бошқарувчиси ўртоқ Қаюмов), 32- (бошқарувчиси ўртоқ Мартиросов) қурилиш трестлари ҳамда «Облсельстрой» тресты (бошқарувчиси ўртоқ Ғаниев)нинг раҳбарлари шулар жумласидандир.

Бинокорлик ишлари бўйича илмий-текшириш институти (директори ўртоқ Абрамов) комплекс бригадалар иш тажрибаларини ўрганиб, бу прогрессив усулни кенг оммалаштириш, комплекс бригадаларда меҳнатни ҳисобга олиш ва унга ҳақ тўлаш масалаларини ишлаб чиқиш билан шуғулланса мақсадга мувофиқ бўлур эди. Чунки ана шу масалаларнинг тўғри ҳал этилиши бинокорлик ишларини ташкил этишни яхшилаш учун қўшимча янги имкониятларни яратиб беради.

И. ЗАБИРОВ,
Ўзбекистон КП Тошкент область комитети саноат ва транспорт бўлимининг инструктори.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Ёш мутахассислар етук бўлсин

Олий ўқув юртларимиз билимдон, юксак маданиятли, турмуш тажрибасига эга бўлган малакали кадрлар тайёрлаб чиқариши керак. Улар коммунистик қурилишнинг ҳозирги амалий вазифаларини моҳирлик билан бажаришга қодир бўлсин. Тошкент Қишлоқ хўжалик институти партия ташкилотининг яқинда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида худди ана шу масала коммунистларнинг диққат марказида турди.

Ҳисобот доклади қилган партбюро секретари ўрток Қ. Аҳмедов ва сўзга чиққан коммунистлар шуни якдиллик билан таъкидладиларки, институт партия ташкилоти ўқув-тарбия ишларини ҳозирги юксак талаблар даражасига кўтариш, студентлар ва ўқитувчиларни актуал илмий проблемаларни ечишга сафарбар этиш юзасидан анча ишлар қилди. Партбюро бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни сезиларли даражада яхшилади. Бунинг натижасида институтда ўқув-методика ишлари савияси анча ошди, оммавий-сиёсий ва маданий-тарбиявий ишлар кучайтирилди.

Партия ва комсомол маорифи шохобчаларида ўтган ўқув йили яхши якунланди, бу йилги машғулотлар ҳам уюшқоқлик билан ўтмоқда. Сиёсий информаторлар семинарига 76 киши, илмий ходимларнинг марксистик фалсафани, сиёсий иқтисодни, Ленин асарларини, социалистик қишлоқ хўжалик экономикасини ўрганиш мақсадида ўтказилаётган семинарларида 60 дан ортиқ киши қатнашмоқда.

Партия бюроси агитколлективлар ишини яхшилашга, пропагандист ва лекторлар малакасини оширишга, студентлар ўртасида лекция пропагандасини кучайтиришга алоҳида эътибор берди.

Институт кафедралари ишини янги талаблар даражасига кўтариш, улар ўртасидаги ҳамкорликни кучайтириш юзасидан партия ташкилоти айниқса самарали ишлар қилди. Масалан, ижтимоий фанлар кафедралари биргаликда студентлар, ўқитувчилар ва хизматчиларнинг 5 марта назарий конференциясини ўтказди. КПСС XXI съезди материаллари юзасидан ўтказилган конференцияга мингга яқин студент қатнашди. Ижтимоий фанлар кафедраларининг агрономия кафедралари аъзолари билан биргаликда муҳим масалалар юзасидан йиғилиш ўтказиш тажрибаси яхши натижа бераётир.

КПСС XXI съездининг ўқув-тарбия ишларини турмушга яқинлаштириш тўғрисидаги кўрсатмаси ва СССР Олий Советининг Олий таълимни қайта қуриш ҳақидаги Қонуни муносабати билан институт партия ташкилоти қатор чораларни кўрди. Жумладан, ўқув ва методика ишларини яхшилаш масалалари ҳамма факультетда муҳокама қилинди, ўқув планлари қайта кўриб чиқилди ва уларга зарур ўзгартишлар киритилди. Студентларнинг ишлаб чиқариш таълими ва практик машғулотлари соати кўпайтирилди.

Юқоридаги тадбирларнинг ҳаммаси студентларнинг фан асосларини пухта билиб олишлари, уларнинг чинакам тўлақонли мутахассис бўлиб етишишлари учун катта ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Докладчи ва сўзга чиққан коммунистлар партия ташкилоти раҳбарлигида қўлга киритилган ютуқларни таъкидлаш билан бирга партбюро ишида йўл қўйилган камчиликларни принципиал танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташладилар ҳамда уларни тузатишга қаратилган амалий таклифлар киритдилар.

— Институтимизда кейинги йилларда илмий ходимлар сони анча кўпайди, — деди профессор В. А. Буригин. — Лекин олиб бораётган илмий-текшириш ишларимиз ҳам, тайёрлаётган олимларимиз ҳам имкониятимизга қараганда жуда кам. Аспирантурада 57 киши ўқияпти. Бу йил 8 киши ўрнига атиги 2 киши диссертация ёқлади. 22 олимдан биронтаси ҳам докторлик диссертациясини ёқлагани йўқ. Коммунист олимлар Гвоздиков, Чирков, Расулев, Дошчанов, Раҳмонбердиев, Турсунов, Иброҳимов, Миркаримов, Безроднов ўртоқлар ҳамма имконият бўлишига қарамай, докторлик диссертацияси устида етарли ишламаётирлар.

Экономика факультетининг студенти, институт комсомол комитети секретарининг ўринбосари И. Полляк ва директорнинг ўқув ишлари бўйича ўринбосари В. Н. Чирков ўртоқлар студентларнинг илмий жамиятига партбюро етарлича раҳбарлик қилмаётганини айтдилар. Институт илмий кенгашининг иши ҳам партия контролидан четда қолган. Бу кенгаш ўқув-методика ишларини ҳаёт билан чамбарчас боғлаш учун қатъий кураш олиб бормаётир.

Партбюро аъзоси ўрток О. Шолохова студентлар ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишлардаги жиддий камчиликлар ҳақида гапирди. Тарбиявий ишлар юқори савияга кўтарилмаганлиги учун ҳам дарслардан улгурмовчилар сони бир неча юз кишини ташкил этади, студентлар ўртасида ахлоқий жиҳатдан ножўя ҳаракатлар юз бериб туради.

Коммунистлардан Ю. Соатов, М. Дошчанов, Х. Зиёвутдинова, А. Калдаев, О. Мирзаев ўртоқлар ҳам партбюро ишидаги камчиликларни кўрсатдилар, уларни бартараф қилишга қаратилган амалий таклифларни киритдилар.

З. ИСРОИЛОВ.

Транспорт хизматини янада яхшилайлик

«Узбекшахтострой» тресги автомобиль транспорти конторасининг партия ташкилоти ўзининг ҳисобот-сайлов йиғилишига қувончли муваффақиятлар билан келди. Транспортчилар 10 ойлик юк ташиш планини белгиланганидан 15 процентга яқин ошириб адо этдилар. Шоферлар ва ремонтчиларнинг меҳнат унумдорлиги 69 процент оширилди. Коммунистик меҳнат бригадаси унвонини олиш учун ҳаракат транспортчилар ўртасида тобора кучайиб бормоқда.

Партия бюроси гараж ва ремонт устахоналарини ташаббускор коммунистлар билан мустаҳкамлаш, уларнинг авангардлик ролини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқда. Партбюро тавсияси билан гаражларда ишлаш учун малакали коммунистлар юборилди. Ҳамма гаражда партия группалари ташкил этилди ва уларнинг иши жонлантириб юборилди. Бир қанча партия группалари транспорт хизматини яхшилашда, кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашда партия бюроси ва маъмуриятга яқиндан ёрдам бермоқда.

Контора партия ташкилотининг ҳисобот докладини қилган партбюро секретари ўрток Голубев ҳамда сўзга чиққан коммунистлар мана шу сингари муваффақиятларни мамнуният билан таъкидладилар. Шу билан бирга, улар партбюро фаолиятида йўл қўйилган қатор камчиликларни танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташладилар. Жумладан, гаражларда автомобиль паркларининг техника ва профилактика аҳволи яхши эмаслиги, меҳнат интизоми айрим жойларда бўшашиб кетганлиги ва бунинг орқасида автомашиналар кўпинча беҳуда тўхтаб қолаётгани, авария ва машиналарнинг бузилиш ҳоллари рўй бериб турганлиги таъкидланди.

Автоконтора ва гараж раҳбарлари машиналарнинг техника аҳволини ва эксплуатация қилинишини етарлича контроль қилиб бормайдилар, техника назорати ва диспетчерлик аппаратида тартибсизликлар тез-тез рўй бериб туради. Партбюро ва унинг секретари ўрток Голубев бундай камчиликларни бартараф этиш чораларини кўрмаётирлар.

2-гараж бошланғич партия ташкилотининг секретари Кондратьев, 1-гараж бошлиғи Усмонов ўртоқлар автомашиналарни сифатсиз ремонт қилаётганлиги ва ремонтчилар меҳнатини тўғри уюштирмаётганлиги учун ремонт-механика устахонаси раҳбарларини қаттиқ танқид қилдилар.

Коммунистлардан Шеин, Зубов, Коновалов ва Бекмуродов ўртоқлар контора бош инженери ўрток Кладьконинг фаолиятсизлигини, ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қила олмаётганлигини фактлар асосида кўрсатдилар ва унга ўртоқларча маслаҳат бердилар. Йиғилиш қатнашчилари транспортчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар суст олиб борилаётганлигини, рационализаторлик ҳаракати ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигини, касаба союз ва комсомол ташкилотларига партиявий раҳбарлик талабга жавоб берарли даражада эмас эканлигини таъкидладилар.

И. ЮРЬЕВ.

Тошкент янгиликлари

Кенг китобхонлар оммаси учун

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тил ва адабиёт институтининг илмий ходимлари коллективи «Ўзбек адабиёти» хрестоматиясини тайёрламоқда. Республика давлат бадиий адабиёт нашриёти хрестоматиянинг дастлабки икки томини босиб чиқарди.

Хрестоматияни нашр этиш яна иккита том чиқариш билан тамомланади. Бу томлар Муҳаммад Солиҳнинг «Шайбонийнома» асарини, Азизий, Фурқат ва бошқа шоир, ёзувчиларнинг асарларини, шунингдек ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамзанинг Октябрь революциясигача ёзган асарларини ўз ичига олади. Охирги том қадим замонда ва шу асрнинг бошларида ўзбек тилига таржима қилинган рус, тожик ва форс ёзувчиларининг асарларини ўз ичига олган.

Хрестоматия кенг китобхонлар оммаси учун муносиб совғадир.

Янги агрегат ишга туширилди

Тошкентдаги биринчи нон заводи коллективи партиямиз Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини зўр ғайрат билан амалга ошира бориб, ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш йўлида янги ютуқларни қўлга киритмоқда. Яқинда корхонада профессор Гатилин ихтиро қилган хамир қорадиган автомат ишга туширилди. Агрегат ёрдамида ҳар суткада 120 тоннагача аъло сифатли нон пиширилаётир.

Агрегатни ўрнатиш процессида унинг кўп узеллари, чунончи ун элайдиган ва хамир қориш учун керакли миқдорда сув, хамиртуруш ва туз етказиб берадиган қисмлари такомиллаштирилди. Мана шу техникавий тадбирларни амалга оширишда завод бош инженери Никулин, бош механик Иванов, электр пайвандчи Соловьев ўртоқлар ва бошқа рационализаторларнинг ҳиссалари катта.

Автомат жорий қилинмасдан аввал ҳар сменада хамир қилиш ишлари билан камида ўн киши банд бўлар эди. Ҳозир бу ишни уч киши бажармоқда. Бундан ташқари янги машина ишга тушгач, хамирни бир жомдан иккинчи жомга ағдариш, нон ясаш, жомларни тозалаш каби оғир қўл меҳнати билан банд бўлган 20 дан зиёдроқ ёрдамчи ишчиларни бошқа участкаларга ўтказиш имконияти туғилди.

Ҳозир заводда серунум хамир тақсимловчи автоматни ишга тушириш учун қизғин тайёргарлик олиб борилмоқда. Яқин келгусида корхона Тошкент шаҳридаги биринчи автомат нон заводига айланади.

А. ИСҲОҚБОЕВ.

Янги шахмат базаси

Марказий «Пахтакор» стадионида республика шахмат-шашка клубининг очилиши шахмат ҳаваскорларини ғоят қувонтирди. Чунки шу вақтгача пойтахтимизнинг минглаб шахмат ишқибозлари спортнинг бу тури билан мунтазам равишда шуғулланадиган базага эга эмас эдилар. Парклардаги мавжуд шахмат секцияларида машғулотлар куз келиши биланоқ тўхтаб қолар эди.

Совет Иттифоқи бўйича энг катта шахмат базаларидан ҳисобланган бу янги клубда республикамизда шахмат ҳаракатини жонлантириб юбориш учун ҳамма имкониятлар бор. Икки қаватли бинога жойлашган бу шахмат-шашка клуби катта мажлислар зали, мусобақа ўтказиш хоналарига эга. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон шахмати тарихида катта воқеа бўлган Осиё мамлакатлари биринчи халқаро шахмат турнири шу ерда ўтказилмоқда.

Янги клуб етарли миқдорда шахмат-шашка, махсус соатлар, спорт адабиётлари билан таъминланган, жаҳонга машҳур шахматчиларнинг портретлари билан безатилган. Клубда атоқли шахматчилар сеанс бериб турадилар, совет шахмат мактабининг ривожланиши ҳақида лекциялар уюштирилади.

Янги шахмат-шашка клубига марҳамат!

ҚОЛГАН ҲОСИЛНИНГ СЎНГГИ ГРАММИГАЧА ЙИҒИБ ОЛИБ, ШУДГОРЛАШНИ КУЧАЙТИРИБ ЮБОРАЙЛИК!

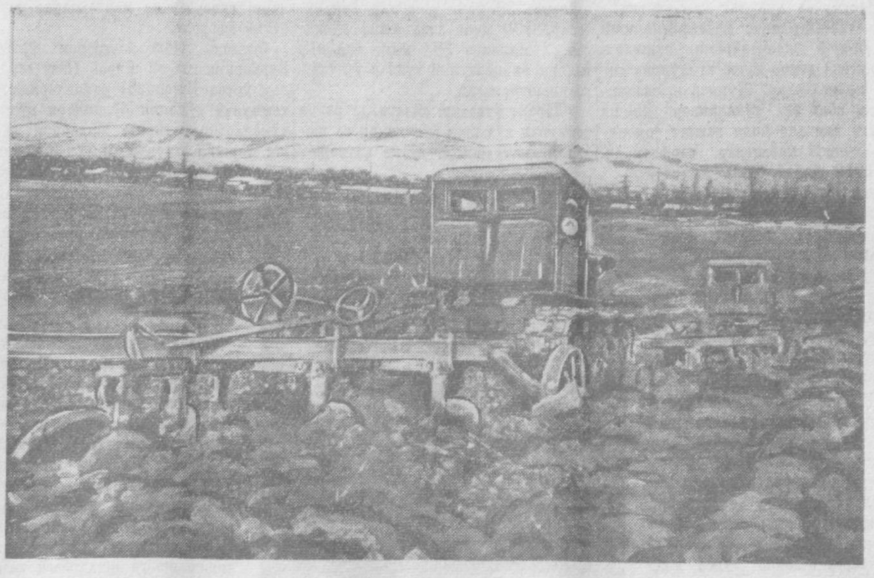

Суратда: Оржоникидзе районидаги Хрушчев номли колхозда шудгорлаш пайти.
В. Салов фотоси.

Сушилкалар нега бекор турибди?

Правление биноси рўпарасидаги Мирзаев бригадасининг хирмонида пахта уюлиб ётибди. Ҳаво булут. Аччиқ изғирин елмоқда. Колхозчи Н. Отамбоевнинг қўлида паншаха, у тез ҳаракат қилиб, пахтани ағдараяпти.

— Нима қилаяпсиз? — сўрадик ундан.

— Нима қилар эдим, — деди лоқайдлик билан Отамбоев, — кўриб турибсиз, пахта қуритаяпман.

— Сушилка йўқми, ахир шу ҳавода пахта қурийдими?

— Сушилка-пушилкаси билан менинг ишим йўқ, бригадир буюрди, топшириқни бажараяпман.

Хирмондан сал нарироқда, шудгор четига ўрнатилган кўсак чувиш машинаси қилтиллаб ишлаб турибди. Кўсак хўл бўлгани учун унинг ярим пахтаси пўчоқларда қолдириб чиқарилаётир. Кишилар оёғи тагида кўсак ва машинадан чиқарилган пахталарнинг бир қисми лойга қорилиб, нобуд бўлаяпти.

Колхознинг ўрток Х. Ҳайдаров бригадасидаги сушилкада ҳам бўлдик: 3 колхозчи пахталарни эринчоқлик билан ағдармоқда. Ўт ёқувчи йўқ. Пахта қуритаётган кишилар ҳар замонда эсларига келганда печкага кўмирни тўлдириб қўйиш билан чегараланмоқдалар. Сушилканинг иссиқлик даражаси паст. Шу сабабли пахтани қуритиш узоққа чўзилиб, норма бажарилмайди. Бригадага бириктилган кўсак чувиш машинаси бекор турибди. Чала чиқарилган ғўза-пўчоқ пахтаси билан ташлаб қўйилган.

Биргина бу газ сушилкасида эмас, колхоздаги бошқа сушилкаларда ҳам пахтани қуритиш ана шу хилда.

«Ленин йўли» колхози пахта тайёрлаш планини бажармай, районнинг судралишига сабаб бўлмоқда. Колхоз планни бажариш учун давлатга яна 785 тонна пахта топшириши керак. Колхозда пахта кўп, аммо уни сушилкаларда пешма-пеш қуритиб, давлатга топширишга бепарволик билан қаралмоқда.

Колхозчилар ва қўшни райондан келган ёрдамчилар кўплаб кўсак, пахта териб бераяптилар. Колхоз правлениеси кўсак чувиш ва чувилган пахталарни қуритиш ишини ташкил қилишга масъулиятсиз қараётир, тўғриси колхоз раиси Э. Усмонов, партия ташкилотининг секретари И. Қурбонов ўртоқлар бригадаларда уюлиб ётган пахталарни қуритиб, давлатга топшириш ишига контроллик қилмаётирлар.

Колхозда катта маблағ сарфлаб янги барабан сушилкаси қурилган эди. Унга агроном А. Зияев бошлиқ қилиб, Қ. Эргашев механик этиб тайинланган. Сушилкада иш тўғри ташкил қилинса бир суткада 30 тоннага етказиб пахта қуритиш мумкин. Афсуски, кучли сушилка қаровсиз ҳолда ташлаб қўйилган. Ундан қониқарсиз фойдаланилмоқда.

Кечки пайт. Сушилкада жимжитлик. Сушилка мотор куйганидан 3 кундан буён ишламайди. Слесарь Жўраев билан монтёр Бойзоқов сушилканинг у ер, бу ерини кўришаяпти. Механик Тошкентга кетган. Бригадалардан кетма-кет пахта келтирилиб турибди. Аммо уни кузатиб қабул қилувчи йўқ. Биргина ўрток С. Ристаев бошлиқ бригаданинг қор ёғмасдан илгари келтирган 25 тонна пахтаси қуритилмаганидан қизиб ётибди. Бригада ҳозир ҳам пахта юбораётир.

Биз, 7- бригададан бричкада пахта келтирган икки колхозчини учратдик. Улар пахтани ўзларича сушилкага ағдариб кетишга ҳозирланаётган эдилар.

— Нега пахтани тортмай ёки бирор кишига топширмай кетаётирсиз, — сўрадик ўрток Бўзаевдан.

— Эрталаб соат 9 да ҳам пахта келтирган эдим. Ўрток Зияевни кўп кутдим, ахир пахтани ташлаб кетабердим. Мана ҳозир ҳам йўқ. Нойлож пахтани тўкиб кетаяпман.

Колхоз правлениесида бўлганимизда 7-бригаданинг аъзоси Ширинбеков кириб келди. Сушилкада ҳеч ким бўлмаганидан бир бричка пахтани правлениега олиб келибди. Бригаданинг даласида эса кўсак чувиш машинасидан чиқарилган 7 тонна пахта очиқ ҳавода ётибди. Колхоз партия ташкилотининг секретари ўрток Қурбонов бу бригадада бўлганида пахта ташиш учун машина юбормоқчи бўлган. Аммо у ваъдасини ёдидан чиқариб, машина юбормабди.

Юки оғир, районнинг кўп пахтасини берадиган «Ленин йўли» колхозида пахтани қуритиш ва давлатга топшириш ана шундай аҳволда бўлганидан кейин, колхоз раҳбарларининг ишига қандай баҳо бериш керак?!

«Ленин йўли» колхозида эмас, Тўйтепа участкасидаги «XX партсъезд», Сталин номли, Куйбишев номли, М. Горький номли, шунингдек Киров номли совхозда ҳам мавжуд сушилкалар ўлда-жўлда ишламоқда. Уларда меҳнат ва иш тўғри ташкил қилинмаган. Пахта тайёрлаш планини бажариш арафасида турган Карл Маркс номли колхозда ҳам икки сушилка бекор турибди, 40 тонна кўсак ва бир неча ўн тонналаб пахта қуритилмасдан ётибди! Пахта тайёрлаш планини бажарган «Гулистон» колхозида ҳам пахтани қуритиш кўнгилдагидек эмас. Энгельс номли колхоз правлениеси планни бажаргандан кейин пунктга намлиги 42 процент бўлган пахта юборибди. Шундай жиддий нуқсонни Свердлов номли колхозда ҳам учратиш мумкин.

Ўрта Чирчиқ райони маррага яқинлашаяпти. Лекин ҳали давлатга 3 минг тоннага яқин пахта топширилиши керак. Колхозларда ҳосилни териш, уни қуритиб давлатга топшириш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилганидан район айрим кунлари 20-30 тонна пахта тайёрлаб, ҳамон республикамиз сводкасида охирги 102-ўринни ишғол қилиб келмоқда.

Район совхоз ва колхозлари далаларида планни қоплайдиган пахта бор. Фақат уни тезроқ териб қуритиб, давлатга топширишни тўғри ташкил қилиш керак. Бунинг учун мавжуд барча сушилкаларни тўла ишга тушириш, контроллик ва талабчанликни кучайтириш зарур.

Район партия комитети ва район ижроия комитетининг раҳбарлари асосий эътиборни ишдаги камчиликларни тугатишга қаратишлари керак.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ
Ҳайдаш олдидан ерни қандай ўғитлаш керак

Тажриба шуни кўрсатадики, ҳайдаш олдидан ерга суперфосфат, гўнг ва эски девол тупроқларини солиш яхши натижа беради. Областимизнинг шунга амал қилган қатор хўжаликлари бу йил пахта ҳосилдорлигини камида 2 — 3 центнерданга оширдилар. Шунинг учун бу йил илғор хўжаликларда ерни ҳайдашдан олдин уни ўғитлашга катта аҳамият берилаётир.

Бироқ айрим хўжаликлар ерни ўғитламай ҳайдаб, агротехника қоидаларига хилоф иш қилмоқдалар. Бундан кейин бу аҳволга сира йўл қўйиб бўлмайди. Шунинг учун ҳозирги кунда пахта йиғим-теримидан бўшаган транспортни ишчи кучларини далага гўнг чиқаришга, «Сельхозснаб» омборларидан минерал ўғитларни ташиб олишга сафарбар қилиш керак.

Ҳайдаш олдидан ерни ўғитлаганда агротехника қоидаларига тўла амал қилишгина яхши натижалар беради. Албатта ердан ернинг фарқи бор. Шундай экан солинадиган ўғит миқдори ҳам ҳамма ер учун бир хил бўлавермайди. Масалан, баланд зонадаги ерлар ҳайдалганида гектар бошига 350 — 400 килограммдан, пастки зонадаги ерларга эса 400 — 500 килограммдан суперфосфат солиш маъқулдир.

Бедапоялар бузилганида ҳам ҳайдаш олдидан ҳар гектар ерга 500 килограммдан суперфосфат солиш тавсия қилинади. Одатда суперфосфат «СУЗ» ёки «НКУ» агрегатлари воситасида ерга солинади. Бунда ўғитнинг ерга бир текисда тушишини таъминлаш учун агрегатларни қия тахталар билан ускуналаш лозим.

Ҳозирги кунда ҳамма колхоз ва совхозларда кузги шудгор қилиш, янги ерлар очиш давом этмоқда. Ана шундай бир пайтда ҳар бир хўжалик ўзида қанча маҳаллий ва минерал ўғит борлигини, қайси участкаларга қанча миқдорда ўғит солса нормал бўлишини ҳисобга олиши лозим. Айниқса гўнгдан фойдаланишнинг фойдаси катта. Чунки кўп миқдорда гўнг тўпланган ва у ерга солинган тақдирда минерал ўғитлар учун сақланган пул миқдори анча камаяди. Натижада хўжаликнинг умумий даромади оз бўлса ҳам кўпаяди.

Айрим хўжаликларда ерга гўнг солиш билан шудгор орасида анча узилиш бўлиб қолади. Бу зарарли албатта. Шунинг учун ерга маҳаллий ва минерал ўғит солиниши билан ҳайдов-тракторларини ишга тушириш лозим. Бундай қилинмаган тақдирда солинган маҳаллий ва минерал ўғитлар очиқ ҳавода туриб, ўз кучини йўқотади.

Ерни семиртиришда цианамид кальцийдан ҳам фойдаланиш мумкин. Бундай ўғитлар бу йилги пахта терими олдидан ғўза баргини тўкиш мақсадида ҳамма колхоз ва совхозларга келтирилган. Уларнинг бир қисми фойдаланилмай қолиб кетган. Ана шу цианамид кальцийлар шу кунларда ерга солиниб дарҳол шудгорланиши керак. Шундай қилинмаса улар келгуси йилгача ўз кучларини йўқотиб қўяди. СоюзНИХИ ходимлари Янгийўл районидаги Свердлов номли колхозда цианамид кальцийдан фойдаланиш устида яхши тажрибалар тўпладилар. Бу ўғитнинг ҳайдаш олдидан ерга сепилиши жуда яхши натижалар берди. Колхозда ҳар гектар ердан олинган пахта ҳосили 2 — 3 центнерданга ортди.

Цианамид кальцийни суперфосфат билан аралаштириб ерга сепиш лозим. Шунингдек, бу модда заҳарли бўлганлигидан уни ишлатишда хавфсизлик қоидаларига қатъий риоя қилиш ҳам талаб этилади. Бу ишда қатнашган кишиларга кўзойнак, қўлқоплар берилиши керак.

Деҳқонлар «ер ҳайдасанг куз ҳайда, куз ҳайдамасанг юз ҳайда» дейдилар. Бу ҳақ гап. Агрономия фани ютуқлари деҳқонларимизнинг бу мақолини яна ҳам тўлдирди, такомиллаштирди. Энди «Аввал ерни ўғитла, кейин ҳайда» деган шиорни ўртага ташласак янада яхшироқ бўлади.

А. СУЛТОНОВ,
СоюзНИХИнинг илмий ходими.

Ютуқлар янада мустаҳкамланади

Далаларни айлансангиз гуриллаб ишлаётган тракторларни кўрасиз. Бундан бир ой илгари мана шу ерларда қийғос очилган пахталар терилаётган, кўм-кўк луб экинлари ўриб олинаётган эди. Эндиликда келгуси йил тараддуди кучайтириб юборилди. Ҳосилдан бўшаган ерлар пешма-пеш шудгор қилинмоқда.

Колхоз 19 октябрдаёқ давлатга пахта топшириш планини бажарган эди. Шундан кейин ҳам суръат бўшаштирилмади. Колхоз аъзолари ерда қолган ҳосилни нобуд қилмай йиғиб-териб олишни давом эттирдилар. Натижада ҳозирги кунга қадар давлатга 1132 тоннадан ортиқ пахта сотилди. Пландан ташқари 250 тонна пахта тайёрлаш юзасидан олинган социалистик мажбурият ҳам ортиғи билан бажарилди.

— Еримизни кузда тўйдириб, шудгор қилиб қўйган эдик, шунинг учун ҳосил мўл бўлди, — деди раис И. А. Цой, — бу йил ҳам шудгорлашга катта аҳамият бермоқдамиз уни 1 декабргача тугаллаймиз.

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхози аъзоларининг етти йилликнинг биринчи йилида эришган меҳнат ғалабалари ҳақиқатан ҳам баракали бўлди. Колхозда пахта тайёрлаш планигина эмас, хўжаликнинг бошқа соҳаларини ривожлантириш юзасидан белгиланган топшириқлар ҳам ортиғи билан бажарилди. Масалан, чорвачиликни юксалтириш юзасидан белгиланган топшириқ барча соҳалари бўйича адо этилди. Шунингдек, давлатга луб экинлари ҳосили ва уруғлик каноп сотиш ҳам муддатидан илгари бажарилди. Гўшт, сут, тухум, жун, пилла тайёрлаш соҳасида ҳам катта ютуқлар қўлга киритилди.

Ҳозирги кунда колхоз далаларида келгуси йил тараддуди кучайтириб юборилган. Ҳайдов тракторлари тинимсиз ишлаб турибди. Фермада ҳам иш қизғин бораяпти. Сут соғувчилар чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, қишда ҳам сигирлардан бирмеёрда сут соғиб олиш учун курашмоқдалар. Хуллас колхозчилар бу йилги ютуқларни мустаҳкамлаш учун зарур чораларни амалга оширмоқдалар.

Н. ИСАЕВ.

Меҳнатсевар қиз

Турсуной Муҳиддинова Сирдарё районидаги «Қизил октябрь» колхозининг меҳнатсевар қизларидан биридир. У ёшлигиданоқ пахтакор бўлишни, тонна-тонналаб «оқ олтин» теришни орзу қилар эди. Турсуной ўрта мактабнинг еттинчи синфини тамомлагач, ўзи севган касб қучоғига отилди. Дастлаб оддий теримчи, сўнг колхознинг М. Мусаев бошчилик қилаётган бригадасида звено бошлиғи бўлиб ишлай бошлади.

Бу йил Турсуной звеносининг аъзолари ёз бўйи астойдил меҳнат қилиб, 25 гектар ерда мўл ҳосил етиштирдилар.

Йиғим-терим бошланиши олдидан звено аъзоларининг ҳар бири мавсумда 15 — 20 тоннадан пахта териш учун конкрет мажбурият олди. Йиғим-терим ишлари яхши уюштирилганлиги натижасида звенонинг ҳар гектар еридан 35 центнердан ҳосил олиниб, йиллик план 31 октябрдаёқ бажарилди.

О. ЭРГАШЕВ.

„Пискент" совхози социалистик мажбуриятини ҳам бажарди

«Пискент» совхозининг пахтакорлари КПСС XXI съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўзаро социалистик мусобақани кучайтириб, 23 ноябрда давлатга пахта топшириш юзасидан зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ҳам 101,28 процент бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар. Давлатга 10888,6 тонна ёки мажбуриятга нисбатан 138 тонна кўп пахта сотилди. Ҳосилнинг 92 проценти биринчи сортга қабул қилинди.

Совхоз механизаторлари машина теримида ажойиб кўрсаткичларга эришдилар. Машина терими плани 121,6 процент бажарилди.

Бу ерда хўжаликнинг бошқа соҳаларини ривожлантиришда эришилган ютуқлар ҳам самаралидир. Совхоз давлатга сут, жун, тухум, пилла сотиш ва силос бостириш планларини анча ортиғи билан бажарди.

Совхоз пахтакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб яна давлатга 720 тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

Келгуси йилги тайёргарлик ҳам қизитиб юборилди. Ҳосилдан бўшаган ерлар жадал сурат билан шудгор қилинмоқда.

ҲАР ТЎҒРИДА

Сирли ҳодисалар

Қизил қор, ёмғир ҳақида гапирилса кишилар ҳазилга олишади. Аммо табиатда бундай ҳодисалар кўп учраган. 1959 йил 21 майда Белоруссиянинг Чаусский районида бир неча соат давомида сариқ рангли ёмғир ёғган. Шундай ҳол Францияда ҳам рўй берган: кутилмаганда ҳавода тўқ қизил булут пайдо бўлган, орадан кўп ўтмай «қонли ёмғир» ёғган. Маҳаллий халқ бундан қўрқиб воҳимага тушган.

Шимолий мамлакатларда баъзан қизил қор ёғади, Шпицберген ороли ва Ғарбий Европа тоғларида эса яшил ёки сариқ рангли қор ёғишини кўзатиш мумкин.

Бундай «сирли» ҳодисаларга кучли шамоллар сабабчи бўлади. Шамол кучли ҳаво бўрони ҳосил қилиб, турли моддаларни — майда қизил тупроқ, ўсимликлар чанги, охра ва сурик рангидаги чангларни ҳавога кўтариб, узоқ масофаларга олиб кетади. Ана шу моддалар ерга тушадиган ёғинни ҳар хил рангга бўяйди. Белоруссияда ёққан сариқ ёмғирни анализ қилинганда, у Сибирдан шамол учириб келган қарағай чангига бўялганлиги аниқланган. Кўпинча ёмғир кутилмаган «совға»лар келтиради. Кунларнинг бирида Данияда 20 минут давомида ҳаводан тирик қисқичбоқалар ёғилган. Қисқичбақаларни бўрон сув омборидан кўтариб кетган. Испания аҳолиси эса бир куни осмондан ёғилган буғдойни қоп-қоп тўплаб олганлар. Бунинг айбдори Испания Мароккасидаги йирик дон омборини бузган кучли довул бўлган. Довул буғдойни Ўрта ер денгизининг ғарбий қисми устидан олиб ўтиб, Испанияга ёғдирган.

Бугун «Ташкентская правда» газетасида

Биринчи бетда ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Гвинея Республикаси Президенти ва ҳукумат Раиси Секу Турени қабул қилгани ҳақидаги материал босилган.

Иккинчи бетда «Агитатор ва пропагандистларга ёрдам» рубрикаси остида тарих фанлари кандидати А. Водолазскийнинг «Эртаклар ва ҳақиқат» деган мақоласи бор. Шу бетда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик фанлари академияси механизация ва электрофикация институтининг директори Х. Эргашевнинг пахта терувчи янги пневмеханик машинага бағишланган мақоласи ўрин олган.

Учинчи бетда Н. Поляковнинг Мўғулистон Халқ Республикасининг 35 йиллиги ҳақидаги мақоласи, А. И. Микояннинг Мексикада бўлиши тўғрисида материал ҳамда чет эл хабарлари ёритилган.

Тўртинчи бет материаллари орасида А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг илмий ходими А. Воротниковнинг «Ҳамза архивининг ўрганилиши», деган материали ва маҳаллий хабарлар бор.

Дарахт ўтқазиш ойлиги қизғин ўтмоқда

Тошкентимиз янада обод ва кўкаламзор бўлади

Партия ва Ҳукумат мамлакатимиз меҳнаткашларининг маданий-маиший ва уй-жой шароитларини яхшилаш тўғрисида доимо катта ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Жумладан, шаҳарларни обод ва кўкаламзор қилиш ишига ҳам ҳар йили давлат томонидан кўплаб маблағлар сарфланади.

1952 йилда бизда жамоатчилик фойдаланадиган кўкатлар майдони ҳар бир кишига 2,5 квадрат метрдан тўғри келган бўлса, кейинги 8 йил мобайнида бу норма 3,9 квадрат метрга етди. Сўнгги йилларда жуда кўп янги скверлар, хиёбон ва майдонлар, кўкаламзорлашган янги катта, кенг кўчалар барпо этилди.

Шаҳримиздаги кўкатлар фақатгина ободончилик учунгина зарур бўлиб қолмай, шу билан бирга у шаҳарнинг санитария-гигиена аҳволини яхшилайди, ҳавони тоза тутади. Бундан ташқари агар шаҳар яшил дарахтлар ва ажойиб гулларга безаниб турса, меҳнаткашлар ҳам роҳат қилиб ҳордиқ чиқарадилар. Ҳозир Тошкентда кўп қаватли турар-жой бинолари қуриш борган сари авж олмоқда. Шу муносабат билан кварталлар ичини кўкаламзорлаштириш, юқори қаватдаги уйларнинг балконларида чирмашиб ўсувчи гулларни ўстириш зарур бўлиб қолмоқда. Бу нарса бир томондан турар-жой бинолари ва улар жойлашган кўчаларнинг архитектура жиҳатидан гўзаллигини янада оширса, иккинчи томондан шу жойларда яшаш шароитини яхшилайди.

Суратда: шаҳарни кўкаламзорлаштириш хўжалиги тресті ишчилари йирик панелли тайёр уйлар комбинати территориясига дарахт ўтқазмоқдалар. А. Абалян фотоси.

Тошкентни янада кўкаламзорлаштиришга катта эътибор бериб, шаҳар ижроия комитети 1 ноябрдан 1 декабргача «Дарахт ўтқазиш ойлиги» ўтказишга қарор қилган эди. Бир ой давомида 65 минг туп дарахт кўчатлари, 39 минг дона ҳар хил буталар, 130 минг дона яшил тўсиқлар, 2 миллион 284 минг туп кўп йиллик ва мавсумий гуллар ўтқазиш планлаштирилган.

«Дарахт ўтқазиш ойлиги»да район коммунал хўжалик бўлимлари ва шаҳар меҳнаткашлари актив қатнашмоқдалар. Ҳозиргача 30 минг тупдан ортиқ дуб, шум тол, заранг, чинор, терак, совун дарахти, мажнун тол каби соя берувчи манзарали дарахтлар ва мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди. 5 минг туп катта дарахтлар илдиз тупроқлари билан ўтқазилди. Кўп йиллик ва мавсумий гул кўчатлари экиб бўлинди. Бу гуллар эрта баҳорда очилиб, шаҳар кўчалари, скверлар ва майдонларни яшнатиб юборади.

Октябрь (бош агроном ўртоқ Бурковникова) ва Киров (бош агроном ўртоқ Моторина) районларининг коммунал хўжалик бўлимлари кузги кўкаламзорлаштириш ишларини яхши ташкил этмоқдалар. Улар район территориясини кўкаламзорлаштириш учун белгиланган планни муддатидан илгари ва ошириб бажариш учун курашиб, бу ишга комсомоллар, мактаб ўқувчилари ва маҳаллалар аҳолисини кенг жалб этишга эришганлар.

Ойликда актив қатнашаётган корхоналардан «Таширмаш» экскаватор, «Таштекстильмаш» заводлари ва Тошкент тўқимачилик комбинатини мисолга келтириш мумкин.

«Дарахт ўтқазиш ойлиги»нинг тугалланишига саноқли кунлар қолди. Белгиланган ишларни тўла ва ошириб бажариш учун кўкаламзорлаштириш ишига шаҳардаги ҳамма корхона ва муассасаларни, ўқув юртлари ва уй-жой бошқармаларини, айниқса комсомол-ёшлар, пионер ва ўқувчиларни янада актив жалб этиш керак. Сўнгра ўтқазилган дарахт кўчатлари ва гулларни, турли кўкатларни яхшилаб агротехника қоидалари асосида парвариш қилиш ҳамда уларнинг синиб ёки қуриб йўқ бўлиб кетишларига йўл қўймаслик зарур. Ана шундагина биргалашиб қилган меҳнатимиз зойи кетмайди.

Тошкентни обод ва кўкаламзор қилиш шу шаҳарда яшаб, унинг соф ҳавосидан, нон ва тузидан баҳраманд бўлаётган ҳар бир гражданнинг виждоний бурчидир.

З. ФЕДОРОВА,
Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бошқармасининг агрономи.

Ишчилар шаҳарни обод қилмоқдалар

Чирчиқ шаҳрининг ишчи, хизматчилари республикамизда ўтказилаётган кўчат ўтқазиш ойлигига актив қатнашиб, ўз шаҳарларини обод қилиш учун курашмоқдалар. 160-қурилиш трестининг юқори Социалистик шаҳарчасидаги ётоқхонасида турувчилар шу атрофга 150 туп соя берувчи манзарали дарахт кўчатлари ўтқаздилар. Троицк посёлкасида яшовчилар йўл ёқаларига 400 тупга яқин кўчат экдилар. Бундан ташқари посёлка аҳолиси ариқларни ҳам яхшилаб тозаладилар.

Чирчиқнинг бошқа посёлкаларида яшовчи меҳнаткашлар ва йирик саноат корхоналарининг ишчи, хизматчилари ҳам кузги дарахт ўтқазиш ишида актив қатнашмоқдалар.

С. ТИТОВ.

Ҳисса қўшиш керак

Бу йил областимизда салкам 10 миллион туп кўчат ўтқазилиши керак. Шу мақсадда 1 ноябрдан 1 декабргача бўлган муддат кўчат ўтқазиш ойлиги деб эълон қилинди. Ҳозир жуда кўп корхона ва муассасалар, ташкилот ва бошқармалар дарахт ўтқазиш ойлигида актив қатнашмоқдалар. Бу ишда айниқса Тошкент темир йўл бошқармаси коллективи ва мактаб-интернат ўқувчи ҳамда ўқитувчилари зўр активлик кўрсатмоқдалар.

Шу кунгача область бўйича ярим миллион тупдан ортиқроқ кўчат ўтқазилди. Унинг бир қисми мевали дарахтлардир.

Бироқ айрим жойларда область шаҳар ва қишлоқларини кўкаламзорлаштириш ишига бепарволик билан қаралаётир. Совхозлар министрлиги, область автомобиль ҳамда тош йўллар бошқармаси кўчат ўтқазишга ҳали киришмаган. Бу иш область колхозларида ҳам жуда сустлик билан бораётир. Колхозлар планидаги 1 миллион 700 минг туп ўрнига фақат 9 минг туп кўчат ўтқаздилар.

Область ипакчилик бошқармаси ҳам кўчат ўтқазишга жиддий киришгани йўқ. Бошқарма 2 миллион 965 минг туп тут кўчати ўтқазиши лозим эди. Аммо шу кунгача бирор туп ҳам кўчат ўтқазилмаган. Дарахт ўтқазиш ойлиги ўтиб бораётир. Областимиз меҳнаткашлари қолган ғанимат кунларда декоратив ва мевали дарахтлар ўтқазишга катта эътибор бериб, шаҳар ва қишлоқларимизнинг яна ҳам обод бўлишига ўз ҳиссаларини қўшишлари керак.

С. СУЛТОНОВ.

ДЕҲЛИДА БЎЛГАН СИЁСИЙ КОНФЕРЕНЦИЯДА НЕРУНИНГ НУТҚИ

ДЕҲЛИ, 23 ноябрь. (ТАСС). Деҳли радиоси хабар беради: Бош министр Неру кеча, Деҳлида ўтказилган сиёсий конференцияда нутқ сўзлаб, Ҳиндистон ташқи сиёсатининг асосий тенденцияларини ўзгартириш ҳақида гап бўлиши ҳам мумкин эмас, деди. Мамлакат тинчликни сақлаш ва «совуқ уруш»ни тўхтатиш учун курашни ҳамиша ўз олдига мақсад қилиб қўйиб келди ва мақсад қилиб қўймоқда. Ҳозирги вақтда давлатларнинг блокларига қўшилмаслик сиёсатининг ўзгартирилишини талаб этувчиларнинг ва Ҳиндистоннинг ўз территориал бутунлигини мудофаа қилишда бошқа мамлакатлардан ёрдам олишга эришувини таклиф этувчиларнинг позицияси нотўғри эканлигини тарих жараёни кўрсатди, деди Неру. Ўтмишда, Ҳиндистон қачонки ёрдам ва ҳимоя сўраб ажнабий давлатга мурожаат қилмасин, бу давлат Ҳиндистон халқига ўз ҳукмронлигини ўрнатиб келган эди.

Бош министр Ҳиндистон-Хитой чегарасида қандай можаро рўй берганлигидан қатъи назар, ҳукумат ташқи сиёсатининг асосий принциплари ўзгартирилмайди, деди. У халқни бирлашган ва кучли бўлиб қолишга даъват этди.

Неру мамлакат олдида турган вазифаларга тўхталиб, ҳозирги вақтда энг муҳим вазифа — Ҳиндистоннинг оғир саноати учун кучли ва мустаҳкам негиз солишдан иборат, деди.

ИРОҚ БОШ МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БАҒДОД, 24 ноябрь. (ТАСС). «Асавра» газетасининг хабар беришича, бош министр Қосим Ироқнинг бир группа офицерлари билан суҳбат вақтида миллий ҳукуматнинг ташқи сиёсатига тўхталиб, Ироқ бетараф давлатдир, деган. Ироқ ҳарбий блокларга ва агрессия сиёсатига қаршидир ҳамда бошқа араб мамлакатларига ёрдам беради. Қосим империалистларнинг мустақил Ироқ Республикасига қарши қилаётган кирдикорлари ва фитналари ҳақида гапириб, бу ҳамма ҳужумларнинг сабаби шундаки, империализм озодлик асосида барпо этилган Республикани йўқ қилмоқчи бўлади, чунки бу республика бошқа мамлакатларга ўрнак олиш учун муносиб намуна бўлмоқда, деган.

Қосим Ироқдаги сиёсий аҳвол ҳақида гапириб, империалистларнинг ва реакция кучларининг кирдикорларига қарши Ироқ халқининг бирлиги катта аҳамиятга эга эканлигини яна таъкидлаган.

Бош министр, Ироқда мамлакатни демократлаштириш йўлидаги ишлар давом эттирилади, деб уқтириб ўтган. Қосим мамлакатнинг иқтисодий ривожланиши лойиҳаларига тўхталиб, Ироқ халқи олдида Улуғвор планлар турганлигини, бу планларда мамлакат саноатини ривожлантириш, мактаблар ва уй-жойлар қуриш, аҳолининг турмуш даражасини ошириш, маданиятни юксалтириш кўзда тутилганлигини кўрсатиб ўтган. Учбеш йилдан кейин, деган Қосим, мамлакатимиз маданияти юксак даражада ривожланган кучли давлат бўлиб қолади.

А. И. Микояннинг Мексикада бўлиши

МОНТЕРРЕЙ, 24 ноябрь. (ТАСС). Мексикада меҳмон бўлиб турган СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян кеча мамлакат бўйлаб сафарга жўнаб кетди. Кундуз соат 12 да уни кичик саноат шаҳарчаси Монклов аҳолиси кутиб олди. Бу шаҳарда Мексикада энг йирик ҳисобланган «Альтос Орнос» металлургия комбинати жойлашган.

Ўша куни А. И. Микоян ва унинг ҳамроҳлари аҳолисининг сони жиҳатидан Мексикада учинчи ўринда турувчи Монтеррей шаҳрига самолетда жўнаб кетдилар. Аэродромда совет меҳмонини Мексика-Совет маданий алоқалари институтининг раҳбарлари ва аъзолари кутиб олдилар. Институт раиси Асайенс Матео А. И. Микоянга катта гулдаста тақдим этди ва бу шаҳарга келганлиги учун Микоянга ташаккур изҳор қилди.

Шаҳарнинг маҳаллий маъмурлари А. И. Микояннинг жамоат ташкилотлари вакиллари ва журналистлар билан учрашувини ташкил қилдилар. Меҳмонларни табриклаш учун, жумладан, шу ердаги технология институтининг студентлари, Монтеррей университетининг вакиллари ва бошқалар келдилар.

Сўнгра А. И. Микоян маҳаллий газеталарнинг, радио ва телевидениенинг мухбирлари билан суҳбатлашди. Улар А. И. Микоянга совет саноатининг ривожланиши тўғрисида, жумладан нефть чиқариш, пўлат, электр қуввати ишлаб чиқариш ҳақида ва бошқа соҳаларда конкрет маълумотларга доир саволлар бердилар. А. И. Микоян бу саволларнинг ҳаммасига батафсил жавоб қайтарди. Шунингдек, у СССРда олиб борилаётган қурилишлар ҳақида, Совет фанининг муваффақиятлари тўғрисида гапириб берди.

Кечқурун маҳаллий телевидение маркази раҳбарлиги А. И. Микояннинг телевидение орқали Монтеррей аҳолиси олдида нутқ сўзлашга таклиф этди. А. И. Микоян шаҳарда бўлиш программасининг жуда катта бўлишига қарамай, нутқ сўзлашга розилик берди. У ўз нутқида Мексика унда жуда яхши таассурот қолдираётганлигини айтди. А. И. Микоян Монтеррей аҳолисига совет халқидан салом топширди.

Кечқурун А. И. Микоян Мексика-Совет маданий алоқалар институтида бўлди. А. И. Микоян залга кириб келганида у ерда бу институтнинг кўп аъзолари тўпланган эди. Институт раиси Микоянга бу ерга келганлиги учун самимий ташаккур айтади. Биз дўст бўлишни, тинч-тотув яшашни истаймиз, дейди у. Биз фаннинг одамлар маданиятини оширишга хизмат қилдирилишини, бутун дунёда тинчлик ишига хизмат қилдирилишини истаймиз. Бу сўзлар гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди.

Сўнгра А. И. Микоян қисқача нутқ сўзлади. У институт раҳбарларига ва аъзоларига Мексика билан Совет Иттифоқи ўртасидаги маданий алоқаларни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш йўлида қилган ишлари учун ташаккур изҳор қилади.

ИТАЛИЯ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ЖОВАННИ ГРОНКИНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ҚИЛАДИГАН САФАРИ ҲАҚИДА

СССР Олий Совети Президиуми Италия Республикаси президенти Жованни Гронкини расмий визит билан Совет Иттифоқига келишга таклиф этди.

Италия Республикаси президенти бу таклифни мамнуният билан қабул қилди. У 1960 йил 8 январда Москвага келади ва Совет Иттифоқида бир ҳафтача меҳмон бўлади.

Программада Италия Республикаси президентининг СССР пойтахти — Москвада бўлиши, Совет Иттифоқи давлат арбоблари билан учрашувидан ташқари, Ленинградда ҳам бўлиши кўзда тутилади.

Президент Гронкига Италия ташқи ишлар министри Жузеппе Пелла ҳамроҳ бўлиб келади.

УЧ ДАВЛАТНИНГ ЖЕНЕВА КЕНГАШИДА

ЖЕНЕВА, 23 ноябрь. (ТАСС). Ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги уч давлат кенгашининг бугун навбатдаги мажлиси Совет Иттифоқи вакилининг раислигида ўтди. Кенгаш контроль комиссиясидаги ўринларни тақсимлаш ҳақидаги масалани муҳокама қилишни давом эттирди.

СОВЕТ БАСКЕТБОЛЧИЛАРИ АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИДА

НЬЮ-ЙОРК, 24 ноябрь. (ТАСС). СССРнинг баскетбол бўйича эркаклар ва хотин-қизлар терма командалари кеча Нью-Йоркка келдилар.

Совет баскетболчилари АҚШда Қўшма Штатларнинг энг кучли командалари билан бир неча марта ўртоқлик учрашувларида қатнашадилар.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ IV СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳар Советининг барча депутатларига маълум қиладики, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг еттинчи чақириқ IV сессияси шу йил 27 ноябрда чақирилади.

Сессия Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида кеч соат 4 да очилади. Депутатлар шу куни соат 3 дан рўйхатга олинади.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети.

Телевизор экранида

25 НОЯБРДА

19.30. Ёшлар учун ўзбек тилида эшиттириш.
20.00. Киножурнал.
20.10. Киноповесть — «Чақирилмаган меҳмонлар».
21.50. Сўнгги ахборот.
22.10. Қардош республикалар санъат усталарининг концерти.

Редактор ўринбосари: **М. ҚОРИЕВ.**

Талант ва меҳнат

(ҲАВАСКОРЛАР ШЕЪРИГА ОБЗОР)

Редакциямизга ҳар куни ўнлаб шеърлар келиб турибди. Бу шеърларни пахта далаларида фидокорона меҳнат қилаётган колхозчи йигит-қизлар, завод-фабрикаларда етти йилликнинг ажойиб мўъжизаларини яратишга ўз ҳиссасини қўшаётган ҳаваскор ишчи-ёшлар, студент ва ўқувчилар юбормоқда. Жонажон Ватанимизнинг гўзал ва оромбахш манзаралари, туганмас бебаҳо бойликлари, тоғ-тоғ бўлиб уюлган «оқ олтин»лари — нимаики она ўлка ҳуснини безаб, қудратига-қудрат бағишлаган бўлса ана шуларнинг ҳаммаси келаётган шеърларнинг мазмунидир.

«Олтин чаноқларга қараб
толмайман,
Унда дўстларимнинг манглай тери
бор.
Қувонаман, кўзим уза олмайман,
Толмангиз теримда, уста пахтакор!

Ўрта чирчиқлик ҳаваскор **Т. Усмонов**нинг «Узолмайман кўз» сарлавҳали шеъри ана шундай мисралар билан бошланади. Ёш қаламкаш миришкорларнинг меҳнат самараларини кўриб чин юракдан қувонади, илҳомланади, эл бойлигини нес-нобуд қилмасдан, ёғин-чочинга қолдирмасдан, ўз вақтида йиғиб-териб олишга чақиради. Оққўрғонлик, колхоз аъзоси **Г. Маматов** бепоён пахта далаларида етиштирилган эл бойлигини йиғиб олишга ўз ҳиссасини қўшмай, кўча-кўйда санқиб юрган айрим ишёқмасларни танқид остига олади ва уларга хитоб қилиб шеърни шундай хулосалайди:

«Лаллайиб юрма,
Хўшшайиб турма,
Этакни боғла,
Ўзни шер чоғла
Вақт ғанимат»

Бу ёш ҳаваскорларнинг шеърларида бадиий ифода, образлилик гарчи оз бўлсада, лекин мисраларнинг равон ва жўшқинлиги, ҳаяжонга бойлиги яққол сезилиб туради. Оққўрғонлик **А. Асроев**, гулистонлик **Ҳ. Халилов, Х. Ризақулов, А. Нурматов**, тошкентлик **Н. Абдураҳмонов**, бекободлик **Р. Юнусалиев**, Челябинскдан ёзаётган **Э. Шукуров**, янгийўллик **З. Қуртнезиров, З. Амруллаев**ларнинг шеърларида ҳам танланган темани чуқур ҳис қилиш ва тугал ёритишга интилиш, ортиқча элементларни қўлланмаслик, ҳиссҳаяжонга бойлик, образли, оригинал иборалар излаб топишга ҳаракат, лирик образ яратиш каби яхши хислатлар, шеърият учун зарур бўлган томонлар кўзга ташланади. Энг муҳими бу ҳаваскорлар томонидан юборилаётган шеърларда зўр хафсала ва кунт билан сарфланган меҳнат, янги-янги формаларни топишга бўлган интилиш сезилиб туради.

Газетамизнинг сатира ва юмор бўлими «Уртўқмоқ» адресига ҳам шеър ва масаллар келиб туради. Бу асарларда порахўрлик, ичкиликка берилиш, дангасалик, ўз бурчини яхши ҳис қилмаслик, бюрократизм, дағаллик, ташқи пардозга ортиқча зеб бериш, хотин-қизларга нисбатан қўпол муомалада бўлиш — нимаики чирик ва жирканч бўлса, янада олға боришимизга, бахтли ва фаровон яшашимизга тўсқинлик қилаётган бўлса, ана шуларнинг ҳаммаси ҳажв қилинади. Ҳаваскорлар бу камчиликларни сатира олови билан куйдириб ташламоқчи ва уларга нисбатан шафқатсиз, муросасиз бўлишга чақирмоқчи бўладилар. Бундай характердаги шеърларни кўпроқ тошкентлик **М. Орифжонов, Э. Ҳайдаров**, гулистонлик **А. Қаҳҳоров**, чинозлик **Э. Қосимов**, ҳарбий хизматни ўтовчи **М. Умурзоқов** каби ўртоқлар юбормоқдалар. Лекин бу шеърларнинг кўпчилиги ҳали меёрига етмаган, сатирик ва юмористик элементлардан маҳрум бўлган шеърлардир. Уларда турмушдаги иллатлар ўзларининг бутун жирканч томонлари билан сатирик қиёфада намоён бўлмайдилар. Образли ибора, чиройли ўхшатиш, оригинал фикрлар ўрнига кўпинча бундай шеърлар оддий, ўқувчида ҳеч қандай бадиий завқ уйғота олмайдиган, мазмунан чалкаш мисралардан иборат бўлиб қоладилар. Тошкентлик **А. Абдураҳмонов**нинг:

«Ширин тилни айлантиринг,
ширин сўзларга (?)
Тил ноласин эшит дўстим,
ҳижрон ичинда (?)
Тоғлар ошай денгиз узра
жарангланар сўз
Тўқилмас осмонда учган,
лайлаклардан сўз (?)»

каби мисраларини мисолга келтириш мумкин. Аввало бу мисраларда ҳеч қандай сатира ва юмор сезилмайди. Сўнгра тўртликда автор қандай фикрни баён қилмоқчи эканлигини ҳам тушуниш қийин.

Шеър бадиий асарнинг бошқа жанрлари каби ҳар жиҳатдан тугал ва мукаммал бўлмоғи зарур. Унда тема, идея, оҳанг, қофия, вазн, туроқ каби компонентлар атрофлича пухта ўйланган бўлиши керак. Кўп вақт ёш ҳаваскорлар ўзлари танлаган темани чуқур ҳис қилмасдан туриб, ҳатто шеър орқали қандай ғояни илгари суришни ўйлаб ҳам кўрмай шеър ёзишга киришадилар. Бундай шеърларда на бошланиш, на тугалланиш бўлади. Ўқувчи ҳеч нарса тушуна олмайди. Тошкентлик **Б. Сувонов, Д. Латипов, Т. Ҳакимов**, сирдарёлик **Х. Соибназаров**, пискентлик **Ҳ. Норинбоев**, қорасувлик **Ж. Қорабоев**, мирзачўллик **С. Ҳасанов**ларнинг шеърларида худди ана шунга ўхшаш камчиликлар кўпроқ кўзга ташланади.

Шеърнинг қофияси жарангли бўлмай, анчайин зўрма-зўраки келтирилиши, эски, шаблон, бошқа шеърларда ишлатилабериб оҳори тўкилиб кетган сўзлардан, гоҳо феъл сўзлари ва кишилик олмошларидан ташкил топиши шеърнинг бадиий қимматига, унинг оҳангдор бўлишига катта путур етказади. Бундай шеърлар, гарчи қимматли фикрни олға сураётган бўлсада, ўқувчини тўлқинлантира олмайди. Тошкентлик **Н. Эргашев, М. Расулев, Х. Одилов, З. Нуруллаев**, мирзачўллик **Р. Шерматов**, бекободлик **Я. Ҳасанов**, новлик **Б. Холмуродов**, оҳангаронлик **Т. Абдиев**, Ўрта чирчиқлик **П. Тожиев**, сирдарёлик **Ж. Назаров**ларнинг шеърларида ёш ҳаваскорларнинг шеърларига хос бўлган бошқа кўпгина камчиликлар қаторида қофияга яхши аҳамият бермаслик каби камчиликлар яққол сезилиб туради.

Пискентлик **Т. Қўзибоев** «Комсомол» сарлавҳали шеърида:

«Комсомол деган азиз номинг бор,
Номинг-ла саҳро, чўллар
бахтиёр (?)»

деб ёзади. Ёш ҳаваскор ўз шеърининг бошқа мисраларида ҳам ўзи тушунмаган ҳолда сўз ва бирикмаларни қўллайди. «Бахтиёр» деган сўз фақат инсонга нисбатан қўлланилиши, айниқса жонсиз нарсага нисбатан «бахт» тушунчаси ортиқча эканлигини автор тушунмайди.

«Буни кўрса беихтиёр кўз,
Илҳом айтар бошланибди куз»

мисраларида бекободлик **Б. Сафаров** ҳам сўзларни ўз ўрни ва маъносида ишлата олмаган. Наҳотки, кузнинг бошланганини биз фақат илҳом орқалигина сезсак. Шунга ўхшаш сўз ва тушунчаларни, ўхшатиш ва бошқа бадиий приёмларни ўз ўрни ва маъносида ишлата олмаслик сирдарёлик **О. Эргашев, Х. Рўзиев, Т. Дўсматов**, тошкентлик **С. Яхин**, пискентлик **М. Алимов**, боёвутлик **И. Оллобердиев**ларнинг шеърларида ҳам кўплаб учрайди. Юқорида биз ёш қаламкашларнинг шеърларида учрайдиган камчиликларнинг баъзи бир хиллари тўғрисида гапирдик. Бу шеърлар зарур меҳнат сарф қилинмасдан, шунчаки, «бир зарб» билан ёзиб ташланган шеърлардир. Шунинг учун ҳам бу шеърлар ўқувчи қалбига бориб ета олмайди, унга бадиий завқ ва маънавий озиқ бағишлай олмайди. Ҳаваскорлар чинакам бадиий юксак шеърлар ёзишни истасалар шеърнинг ҳар бир компоненти устида қунт ва чидам билан меҳнат қилмоқлари зарур. Яхши шеър ёзмоқ учун аввало ҳаётни, кишиларни, уларнинг орзу-истакларини, ўй ва хаёлларини, ҳаётдаги гўзаллик нимадан иборат эканлигини чуқур билмоқ ва атоқли шеър усталарининг бадиий маҳоратини ўрганмоқ зарур.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/XI да **Юлий Цезарь** (билетлар сотилган). 26, 27/XI да **Фурқат** (билетлар сотилган).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Украин цирки** ва **А. Шаг аттракциони** гастролининг сўнгги кунлари.

«ВАТАН» — эрталаб соат 9-50 минутда **Н. С. Хрушчев Америкада**, эрталаб соат 11, кундуз 1, кеч 9 ва 10-40 минутда **Олов кўприк**, кундуз 3 ва кеч 5 да **Мамлук**, кеч 7 да кенг экранли фильм **Матрослар қўшиғи**.

НАВОИЙ номли — эрталаб соат 10, 11-40 минут, кундуз 3-20 минут ва кеч 8-40 минутда **Василий Суриков**, кеч 5 ва 10 яримда **Париж чеккасида**, кундуз 1 ярим ва кеч 6-50 минутда **Мамлук**.

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Василий Суриков**, 3-залда эрталаб соат 11-55 минутдан кеч 10-25 минутгача **Мамлук**, кундуз соат 12 ярим, 2-15 минут, кеч 7 ярим, 9-15 минут ва 11 да **Марти**.

«ЎЗБЕКИСТОН» — эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 6 да **Мамлук**, қолган сеансларда **Василий Суриков**.

«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — кундуз ва кечқурун **Василий Суриков**.

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — эрталаб соат 10 да **Кема командири**, кундуз ва кечқурун **Олов кўприк**.

«СПУТНИК» — кундуз ва кечқурун **Олов кўприк**, кундуз соат 12 ярим, 4 ярим, кеч 6 ярим ва 8 яримда **Мамлук**.

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА

26 ноябрда
ПРЕМЬЕРА
П. И. Чайковский музикаси

Евгений Онегин

3 парда, 7 кўринишли опера.

Дирижёр — **Абдуғани Абдуқаюмов**, режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Асад Азимов**, хормейстерлар — **Л. М. Шамшин**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Ф. Файзий**, рақслар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **П. К. Иоркинники**, балетмейстер **Т. Г. Литвинова** қайтадан қўйган.

Спектакль кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Тошкент область ижроия комитети Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг депутати **Аббос Абдуваҳобович ВАҲОБОВНИНГ** бевақт вафот этганлигини қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 26 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040.135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 34048, 132. Секретариат — 29040 50. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 10383. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Б-1900.